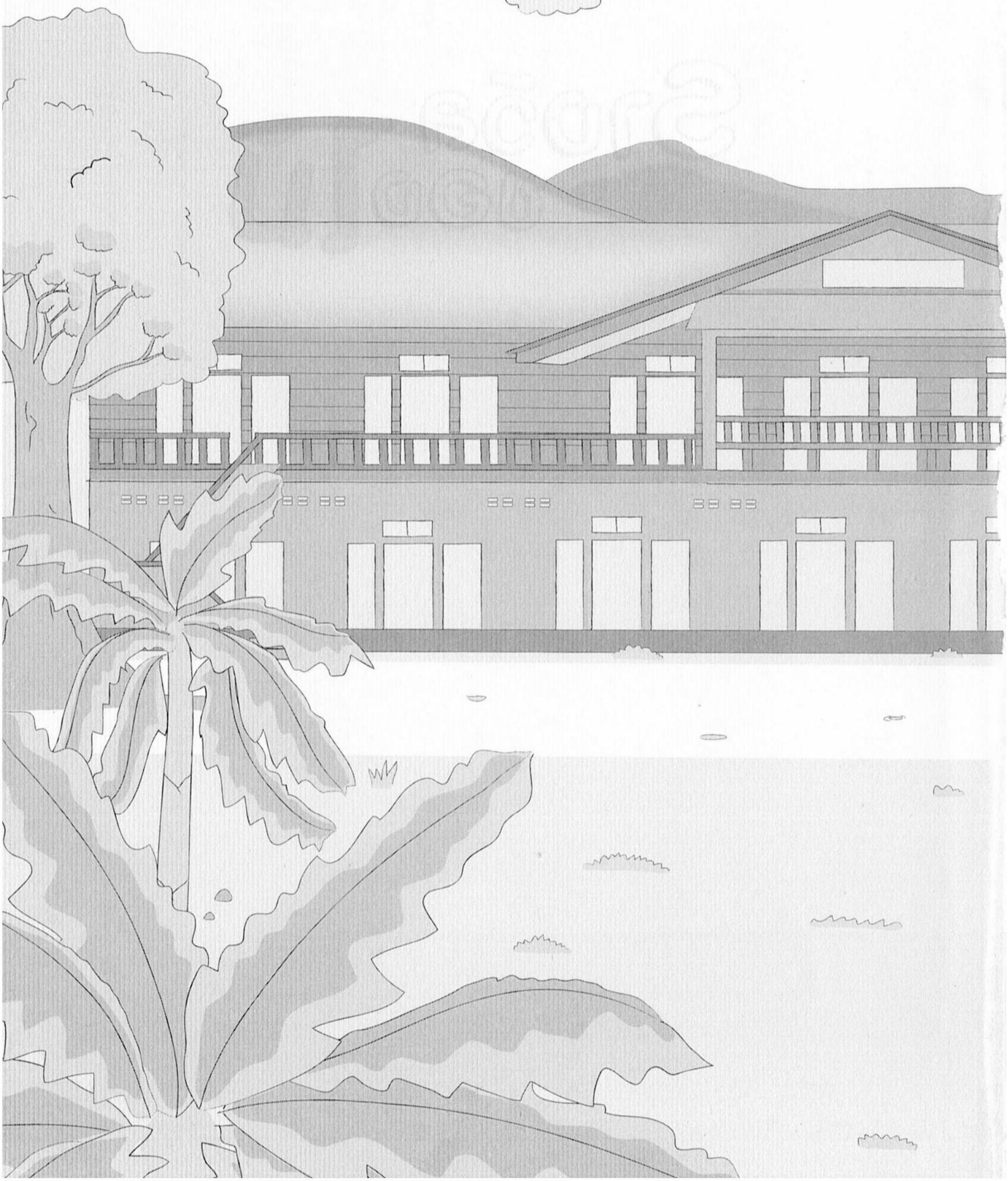
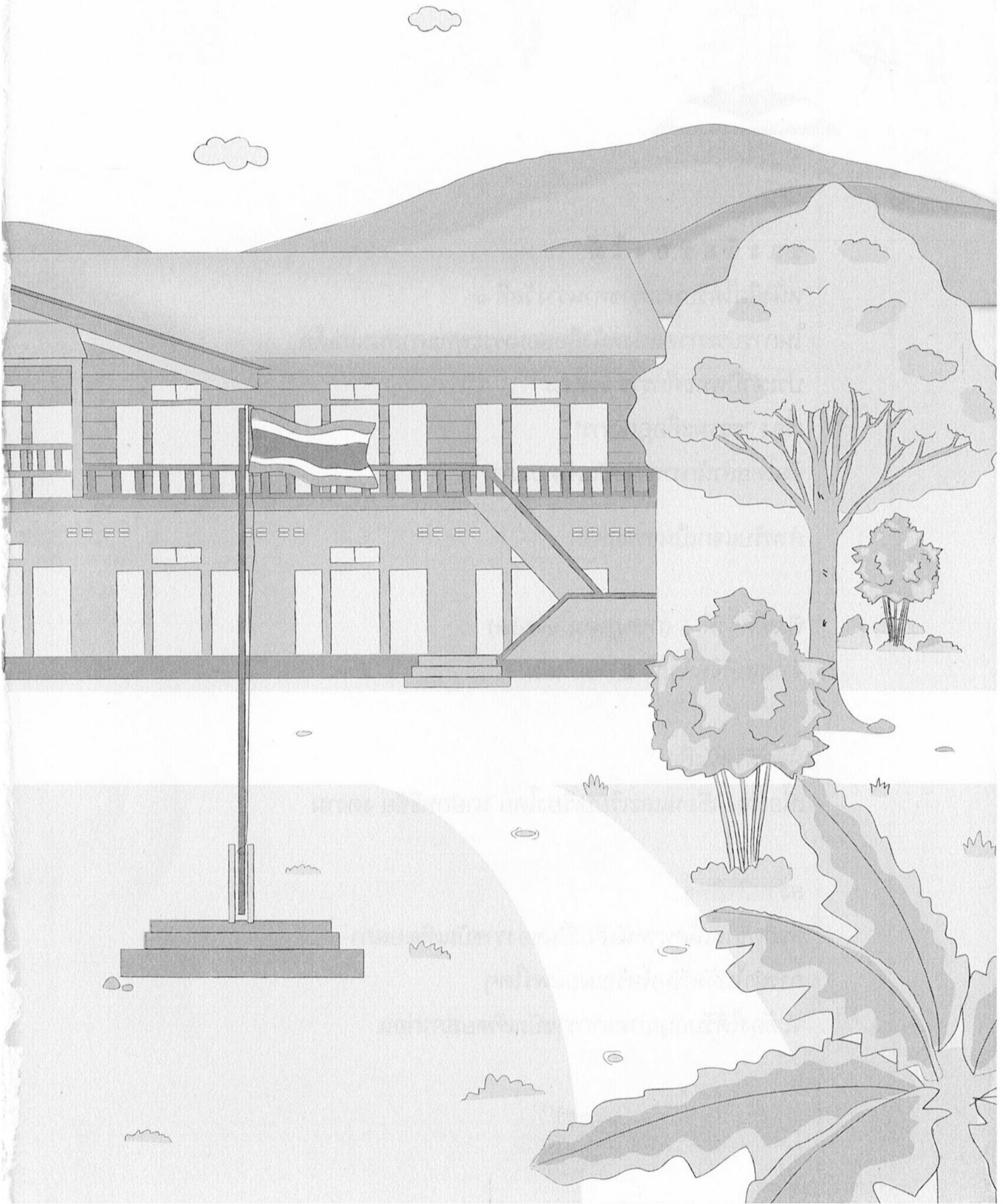
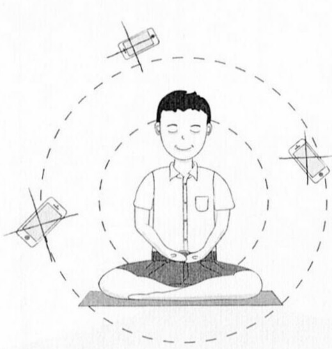

รางวัลของไม้
เรื่องโดย ฤทธิชัย งดงาม
รางวัลของไม้
เรื่องโดย ฤทธิชัย งดงาม

รางวัล ของไม้

ร า ง วั ล ข อ ง ไ ม้

หนังสือได้รับพระราชทานรางวัลที่ ๓
ในการประกวดแต่งหนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๘
เรื่อง "ธรรมะคือคุณากร"
จัดโดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

สำหรับแจกเป็นธรรมทาน

พิมพ์ครั้งที่ ๑ (กรกฎาคม ๒๕๕๙)
จำนวนที่จัดพิมพ์ ๕,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดทำหนังสือ
เนื้อเรื่อง เขียนและเรียบเรียงโดย นายฤทธิชัย งดงาม

ที่ รภ ๐๐๐๔/ ๖๘๕

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
สนามเสือป่า เขตดุสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๗ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง การจัดพิมพ์หนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก ประจำพุทธศักราช ๒๕๕๘ เรื่อง "ธรรมะคือคุณากร" สำนวนที่ได้รับพระราชทานรางวัลที่ ๓

เรียน นายฤทธิชัย งดงาม

อ้างถึง หนังสือของท่าน ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า มีความประสงค์จะขออนุญาตจัดพิมพ์สำนวนของท่านซึ่งได้รับพระราชทานรางวัลที่ ๓ ในการประกวดแต่งหนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก ประจำพุทธศักราช ๒๕๕๘ เรื่อง "ธรรมะคือคุณากร" เพื่อแจกฟรีเป็นธรรมทาน จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม นั้น

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาเห็นควรอนุญาตให้จัดพิมพ์ได้ และขอได้โปรดมอบหนังสือที่พิมพ์เสร็จแล้วให้แก่สำนักงานราชบัณฑิตยสภา จำนวน ๓ เล่ม

จึงเรียนเพื่อโปรดทราบ.

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวกนกวลี ชูชัยยะ)
เลขาธิการราชบัณฑิตยสภา

กองศิลปกรรม
โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ ต่อ ๒๐๔๗
โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๘๕
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ripub@royin.go.th

คำนำ

ข้าพเจ้าได้เขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นเพื่อส่งเข้าประกวดแต่งหนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ เรื่อง “ธรรมะคือคุณากร” จัดโดยราชบัณฑิตยสภา และนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ที่หนังสือเล่มนี้ได้รับพระราชทานรางวัลที่ ๓ ในการประกวดดังกล่าว ทั้งนี้โดยเงื่อนไขในการประกวดนั้น เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ตกเป็นลิขสิทธิ์ของราชบัณฑิตยสภา ซึ่งในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ได้จัดพิมพ์โดยได้รับอนุญาตจากราชบัณฑิตยสภาเรียบร้อยแล้ว

เนื่องจากในการส่งหนังสือเข้าประกวดมีข้อจำกัดในเรื่องความยาวของเนื้อหา (ได้แก่ ขนาดตัวอักษร แบบตัวอักษร จำนวนบรรทัดต่อหน้า และจำนวนหน้าทั้งหมด) ทำให้เรื่องราวจำเป็นต้องดำเนินไปอย่างรวดเร็ว

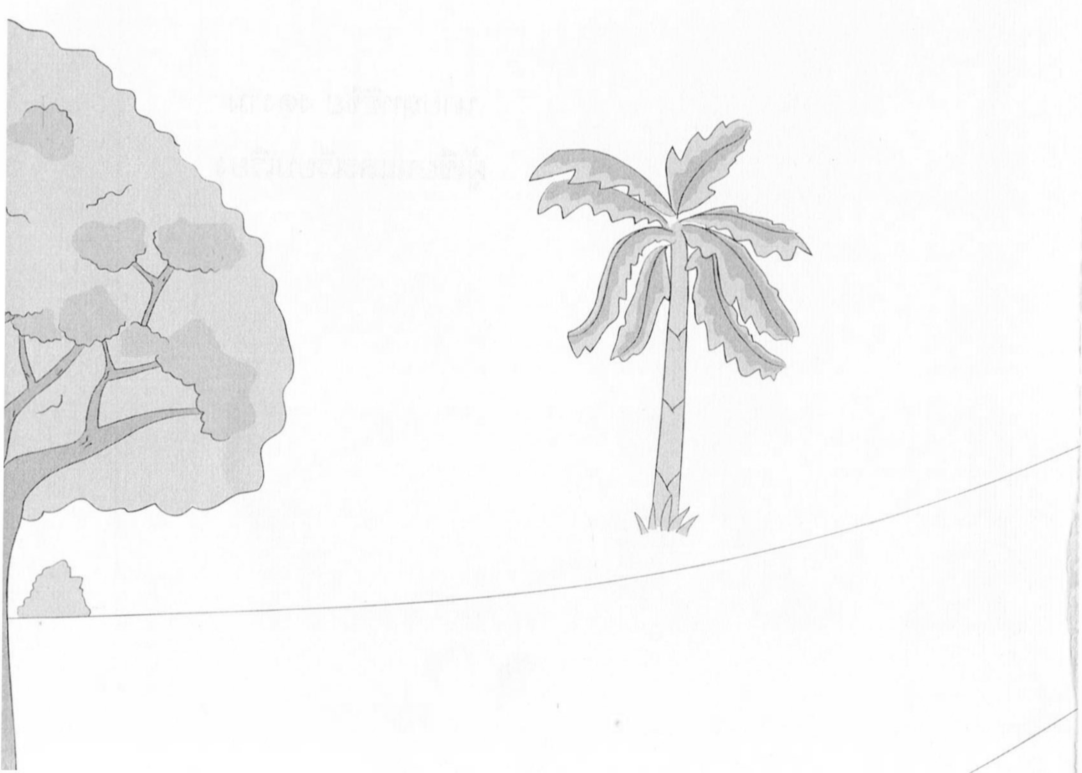
อย่างไรก็ดี ในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ ข้าพเจ้าในฐานะผู้เขียนเห็นสมควรเพิ่มเติมและเรียบเรียงเนื้อหาบางย่อหน้าเพื่อขยายความในบางเรื่อง พร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อหนังสือเป็นชื่อว่า "รางวัลของไม้" เพื่อให้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน ทั้งนี้ การเพิ่มเติมเนื้อหาดังกล่าวไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อเนื้อหาโดยรวมและเนื้อหาธรรมะในหนังสือต้นฉบับที่ส่งเข้าประกวดนั้นแต่อย่างใด

นายฤทธิชัย งดงาม

ผู้เขียนและเรียบเรียง

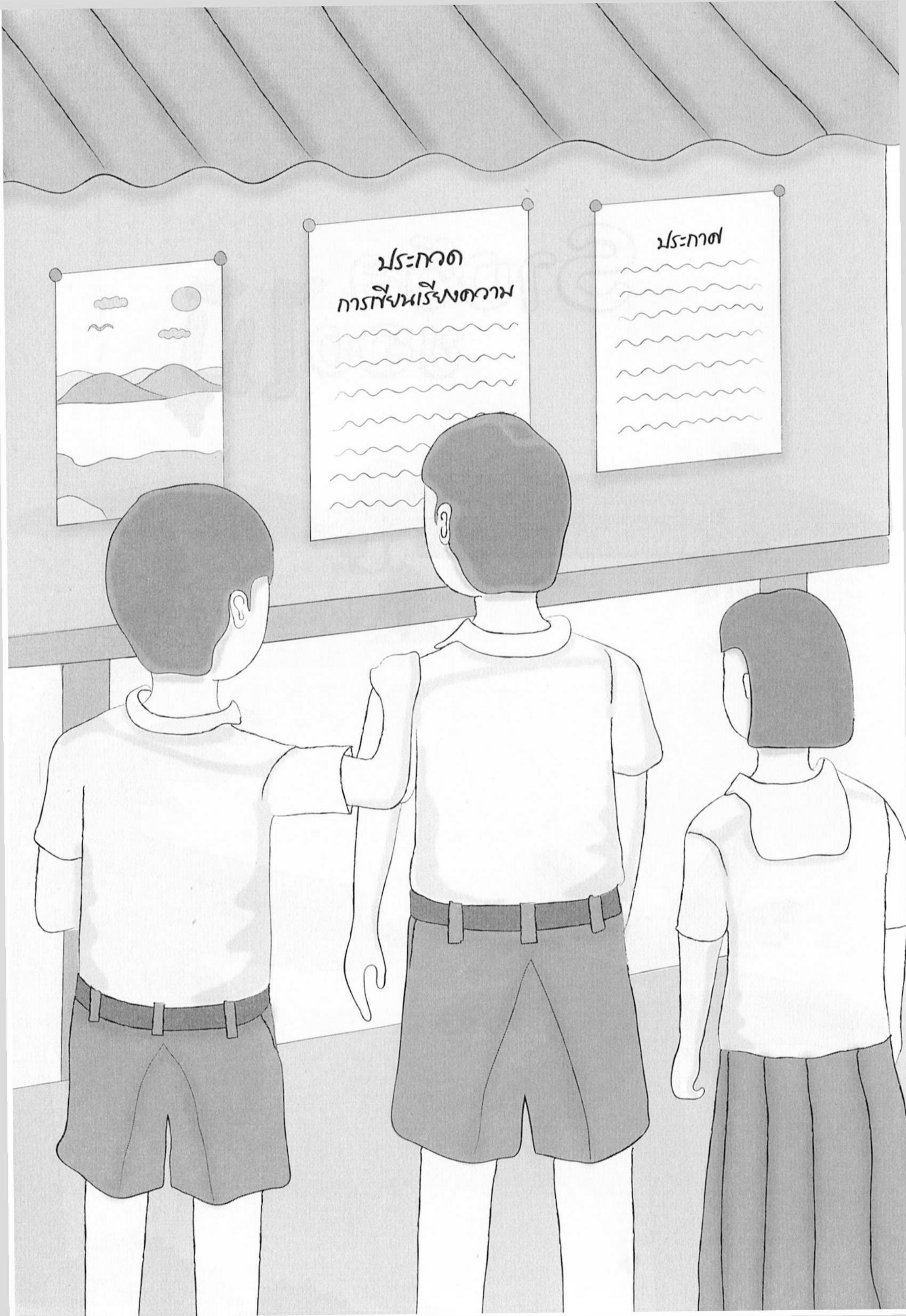
สารบัญ

รางวัลของไม้

ประกวด
การเขียนเรียงความ
ประกาศ

๑

เหตุของการแข่งขัน

ไม้ยืนนิ่งอยู่ตรงบริเวณป้ายประกาศในโรงเรียน ดวงตาของเขาจ้องมองที่ประกาศฉบับหนึ่งซึ่งประกาศรับสมัครประกวดการเขียนเรียงความในหัวข้อเรื่อง "ฉันจะโตขึ้นเป็นคนดี"

แม้ดวงตาของไม้จะจับจ้องอยู่ที่ป้ายประกาศนั้น แต่จิตใจเขาล่องลอยคิดถึงเหตุการณ์เมื่อ ๒ เดือนที่แล้วที่โต้งได้นำโทรศัพท์มือถือมาแสดงให้เพื่อนๆ รวมทั้งไม้ได้ชมในห้องเรียน

"พ่อเราซื้อให้เราเป็นของขวัญวันเกิด" โต้งบอกเพื่อนๆ พร้อมกับยกโทรศัพท์มือถือของเขาขึ้นมาแสดงให้เพื่อนๆ หลายคนได้ชม

"มันใช้ทำอะไรได้บ้าง" เพื่อนคนหนึ่งถามโต้งอย่างสนใจ

โต้งตอบว่า “ทำได้หลายอย่าง ทั้งเล่นเกม เล่นอินเตอร์เน็ต คุยออนไลน์ ฟังเพลง” แต่แล้วโต้งก็รีบบอกว่า “อ้าว อาจารย์เดินมาโน่นแล้ว เดี๋ยวเลิกเรียนแล้ว พวกเราค่อยมารวมกลุ่มกันใหม่ ตอนนี้แยกย้ายกันก่อนนะพวกเรา”

ไม้เองไม่เคยรู้สึกอยากได้โทรศัพท์มือถือมาก่อนเลยในชีวิต แม้กระทั่งในวันที่ได้เห็นโทรศัพท์มือถือของโต้งก็ตาม แต่หลังจากวันที่โต้งได้นำโทรศัพท์มือถือมาให้เพื่อนๆ ได้ดูในวันนั้นแล้ว หลังเลิกเรียนโต้งก็จะแบ่งให้เพื่อนๆ ได้ทดลองเล่นเกม เล่นอินเตอร์เน็ต และฟังเพลงจากโทรศัพท์มือถือดังกล่าว ซึ่งต่อมาหลังจากนั้น เพื่อนๆ ในกลุ่มก็เริ่มทยอยที่จะขอให้พ่อแม่ตนเองซื้อโทรศัพท์มือถือให้ ซึ่งเมื่อเพื่อนๆ ในกลุ่มหลายคนมีโทรศัพท์มือถือแล้ว ก็เริ่มมีการตั้งกลุ่มเล่นเกมในโทรศัพท์มือถือ และตั้งกลุ่มคุยกันออนไลน์ผ่านอินเตอร์เน็ตด้วย

“ไม้ ถ้านายมีโทรศัพท์มือถือ นายก็จะสามารถคุยกับพวกเราออนไลน์ในตอนเย็นเวลาที่นายและพวกเราต่างคนต่างอยู่ที่บ้านได้นะ” โต้งบอกกับไม้

"แม่เราคงไม่ซื้อให้เราแน่ๆ" ไม้ตอบ

โต้งได้ยินดังนั้นแล้วก็บอกว่า "งั้นเราให้นายยืมเล่นของเราในช่วงหลังเลิกเรียนก็แล้วกัน"

โต้งเป็นเพื่อนสนิทคนหนึ่งของไม้ในชั้นเรียน โดยเรียนด้วยกันมาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จนถึงปัจจุบันคือชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ทำให้โต้งทราบว่าครอบครัวของไม้มีฐานะยากจน พ่อของไม้จากไปด้วยโรคมะเร็งตั้งแต่ไม้ยังเล็ก เหลือเพียงแม่ของไม้ที่เลี้ยงดูไม้และน้องชายของไม้ โดยพวกเขาอาศัยอยู่ในบ้านเช่าชั้นเดียว แม่ของไม้เปิดร้านขายก๋วยเตี๋ยวเล็กๆ ที่หน้าบ้าน โต้งเองก็เคยไปทานก๋วยเตี๋ยวที่ร้านก๋วยเตี๋ยวดังกล่าวด้วย

แม้ว่าไม้จะไม่มีโทรศัพท์มือถือเป็นของตนเองก็ตาม แต่โต้งและเพื่อนคนอื่นๆ ในกลุ่มได้แบ่งปันให้ไม้เล่นเกม และเล่นอินเตอร์เน็ตในโทรศัพท์มือถือทุกวันหลังเลิกเรียน จึงทำให้ไม้อยู่ในกลุ่มเพื่อนๆ ที่เล่นเกมในโทรศัพท์มือถือ และคุยกันออนไลน์ผ่านอินเตอร์เน็ตนั้นด้วย

เหตุการณ์เหล่านี้ดำเนินต่อมาเรื่อยๆ ทำให้ไม้เริ่มมีความต้องการอยากได้โทรศัพท์มือถือเป็นของตัวเองมากขึ้นทุกที แต่ไม้ก็ทราบดีว่าครอบครัวตนเองมีฐานะยากจน และแม่ของไม้คงไม่ยอมซื้อโทรศัพท์มือถือให้เขาเป็นแน่ จนมาถึงวันที่ไม้ต้องการอยากจะได้โทรศัพท์มือถือเป็นของตนเองเต็มที่ เขา

จึงตัดสินใจที่จะขอให้แม่ช่วยซื้อโทรศัพท์มือถือให้กับเขา เพื่อที่เขาจะได้มีและใช้โทรศัพท์มือถือเหมือนอย่างเพื่อนๆ

“โทรศัพท์มือถือราคาเป็นพัน แล้วก็มีค่าใช้โทรศัพท์อีก แม่ไม่มีเงินซื้อให้หรอกลูก” แม่บอกกับไม้

ไม้พยายามตื๊อโดยบอกกับแม่ว่า “ให้แม่หักค่าขนมผมด้วยก็ได้ครับ”

“ตอนนี้พัดลมที่เราใช้อยู่ก็เก่ามากแล้ว เดี๋ยวก็ดี เดี๋ยวก็เสีย ถ้าแม่มีเงินเหลือสักห้าร้อยบาท แม่ก็จะเอาเงินไปซื้อพัดลมใหม่ให้พวกเราแล้ว นี่แค่เงินห้าร้อยบาทเพื่อไปซื้อพัดลมใหม่ แม่ยังไม่มีเลย แล้วแม่จะหาเงินเป็นพันไปซื้อโทรศัพท์มือถือให้ไม้ได้ยังไง” แม่พยายามอธิบาย

ไม้พยายามตื๊อแม่ต่อไป โดยขอกับแม่ว่า “นะครับ แล้วผมจะช่วยแม่ขายก๋วยเตี๋ยวให้มากขึ้น”

“พูดถึงเรื่องช่วยแม่ขายก๋วยเตี๋ยวก็ดีแล้ว เดี๋ยวนี้ตอนเย็นหลังเลิกเรียน ไม้ไม่ได้กลับมาช่วยแม่ขายก๋วยเตี๋ยวเลยนะ ไม้หายไปไหนล่ะ เลิกเรียนแล้วทำไมไม่รีบกลับมาช่วยแม่ขายก๋วยเตี๋ยว” แม่ถาม

ไม้ไม่กล้าที่จะบอกแม่ตามจริงว่าตนเองอยู่เล่นเกมในโทรศัพท์มือถือกับเพื่อนๆ ที่โรงเรียนทำให้กลับบ้านเย็น จึงโกหกแม่ไปว่า "ผมต้องอยู่ทำรายงานกลุ่มกับเพื่อนๆ ครับ มีรายงานกลุ่มต้องส่งหลายวิชา"

"ทำเสร็จแล้วก็อย่าโอ้เอ้ รีบกลับบ้านมาช่วยแม่ขายก๋วยเตี๋ยวด้วยนะ พอกลับมาถึงบ้านแล้ว ก็ช่วยดูแลน้องเราด้วยสิ ให้น้องอาบน้ำ กินข้าว และให้ทำการบ้านทุกวันให้เรียบร้อย ไม่ใช่ว่าต้องให้แม่มาทำและดูแลหมดทุกอย่าง รู้จักแบ่งเบาภาระของแม่บ้าง"

"ทำไมผมต้องมาดูแลน้องด้วยล่ะครับ น้องเขาเรียนชั้น ป. ๓ แล้ว เขาก็ต้องดูแลตัวเองและทำการบ้านเองได้แล้ว แล้วก็ไม่เห็นว่าน้องจะต้องทำงานบ้านและช่วยแม่ขายก๋วยเตี๋ยวเหมือนผมเลย น้องเขาก็เอาแต่เล่นของเขา"

“ก็ถ้าเขายังดูแลตัวเองไม่ได้ ไม้ก็ต้องช่วยแม่ดูแลน้องสิ รู้จักแบ่งเบาภาระของแม่บ้าง แม่ทำงานขายก๋วยเตี๋ยวทั้งวัน เพื่อหาเงินมาเลี้ยงไม้กับน้อง แม่ก็เหนื่อยจะแย่อยู่แล้วนะ ตอนกลางคืนแม่ก็ต้องทำความสะอาดร้าน ทำความสะอาดของต่างๆ และจัดของไว้สำหรับเตรียมขายก๋วยเตี๋ยวในวันรุ่งขึ้น แม่ไม่ได้นั่งว่างอยู่เฉยนะ”

“ไม่ยุติธรรมเลย ไม่เห็นน้องต้องทำเหมือนผมบ้างเลย” ไม้โอดครวญ

“ทำไมเวลาที่ไม้จะทำดีช่วยเหลือแม่ ไม้จะต้องเอาน้องมาเป็นเงื่อนไขว่าจะต้องให้น้องมาทำอย่างนั้นอย่างนี้ด้วย ไม้ทำดีก็ได้ดีกับตัวไม้เองอยู่แล้ว ไม่เห็นว่าจะต้องเอาน้องมาเป็นเงื่อนไขเลย อีกอย่างหนึ่งนะ อีกหน่อยเมื่อน้องเขาโตพอที่จะช่วยได้เมื่อไหร่แล้ว เขาก็จะช่วยได้เหมือนกัน ไม้ก็ต้องทำตัวเป็นตัวอย่างให้น้องก่อนสิ”

“ถ้าผมช่วยดูแลน้องด้วย แล้วแม่จะซื้อโทรศัพท์มือถือให้ผมได้ไหมครับ” ไม้พยายามต่อรอง

“เอ๊ะ อะไรกัน บอกแล้วไม่เข้าใจหรือยังไง แม่บอกแล้วว่าแม่ไม่มีเงิน เอาไว้รอให้แม่ถูกหวยก่อนแล้วกันนะ ถ้าแม่ถูกหวยมีเงินเยอะๆ แล้ว แม่จะซื้อให้แกทั้งพัดลมเครื่องใหม่และโทรศัพท์มือถือเลย พอใจหรือยัง” เสียงของแม่เริ่มโมโหแล้ว

“แล้วแม่จะถูกหวยเมื่อไหร่ล่ะครับ” ไม้ถาม

“ฉันจะไปรู้ได้ยังไงล่ะ โชคดีเมื่อไหร่ ก็ถูกเมื่อนั้นแหละ” แม่ตอบด้วยอาการโมโห

ไม้พยายามที่จะตื๊อขอร้องแม่ต่อไปไม่ยอมหยุด จนแม่ทนไม่ไหวและได้ไปหยิบไม้เรียวมาตีไม้หลายทีจนไม้ร้องไห้ แล้วแม่ก็บอกกับไม้ว่า “ห้ามมาพูดเรื่องซื้อโทรศัพท์มือถือกับฉันอีกนะ ถ้าแกมาพูดเรื่องนี้อีกเมื่อไหร่ เจอไม้เรียวแน่ๆ เลิกร้องไห้ แล้วไปนอนได้แล้ว”

ในคืนนั้น ไม้ร้องไห้น้ำตาไหลจนกระทั่งหลับไป ถึงแม้ว่าแม่จะใช้ไม้เรียวตีเขาเพื่อให้เขายอมหยุดตื๊อขอร้องแม่ได้ แต่ไม้รู้สึกว่าไม้เรียวของแม่ไม่สามารถหยุดความอยากได้โทรศัพท์มือถือในใจของเขาได้เลย ไม้จึงยังคงตั้งใจจะหาหนทางที่จะซื้อโทรศัพท์มือถือมาเป็นของตัวเองให้ได้

ประกวด
การเขียนเรียงความ
ประกาศ

๒

คู่แข่ง

"เธอสนใจจะเขียนเรียงความส่งเข้าประกวดด้วยเหมือนกันหรือ" เสียงของพลอยทำให้ไม้ตื่นจากภวังค์ที่คิดถึงเรื่องอดีต เขาละสายตาจากป้ายประกาศ และหันมามองพลอยที่กำลังยืนอยู่ข้างๆ เขา ซึ่งพลอยก็กำลังยืนมองป้ายประกาศรับสมัครประกวดเรียงความด้วยเช่นกัน

"เรายังไม่แน่ใจ เพราะเราก็ไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับหัวข้อเรียงความนี้เท่าไหร่" ไม้ตอบ

"ไม่เห็นจะมีอะไรเสียหายเลย ก็ลองส่งดูก่อน มีอยู่หลายรางวัล รางวัลที่ ๑ ได้สองพันบาท รางวัลที่ ๒ ได้หนึ่งพันบาท และรางวัลที่ ๓ ได้ห้าร้อยบาท ถึงแม้จะได้รางวัลที่ ๓ ก็ยังดีนะ" พลอยให้ความเห็น

ไม้เห็นตัวเลขเงินรางวัลแล้ว ก็ทำให้เขาคิดวางแผนว่าถ้าเขาสามารถชนะรางวัลที่ ๑ เขาก็สามารถจะนำเงินไปซื้อโทรศัพท์มือถือได้ แต่ถ้าเขาได้รางวัลที่ ๒ หรือรางวัลที่ ๓ เขาก็อาจจะเก็บเงินเอาไว้ก่อน แล้วค่อยหาเงินมาสมทบเพิ่มเติมเพื่อซื้อโทรศัพท์มือถือให้ได้ต่อไป

"แล้วเธอล่ะ เธอจะส่งเรียงความเข้าประกวดด้วยไหม" ไม้ถามพลอย

"ส่งอยู่แล้วล่ะ ก็ฉันอยากจะได้รางวัลนี่นา" พลอยตอบ

พลอยเป็นเพื่อนที่เรียนห้องเดียวกับไม้มาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เช่นกัน แต่พลอยไม่ได้อยู่ในกลุ่มเพื่อนสนิทของไม้ และก็ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่เล่นโทรศัพท์มือถือด้วย ซึ่งไม้ไม่เคยเห็นพลอยเล่นโทรศัพท์มือถือเลย และเขารู้สึกว่าพลอยไม่ได้สนใจในโทรศัพท์มือถือเท่าไรนัก

“เธอต้องการเงินรางวัลเพื่อไปใช้ซื้อโทรศัพท์มือถือเหมือนกันหรือ ฉันไม่เคยเห็นเธอเล่นโทรศัพท์มือถือเลยนี่” ไม้ถามพลอยด้วยความสงสัย

พลอยได้ยินคำถามของไม้แล้ว เธอก็หันมามองไม้ด้วยรอยยิ้มขบขัน แล้วถามไม้ว่า “นี่เธอต้องการเงินรางวัลเพื่อไปใช้ซื้อโทรศัพท์มือถือหรอกหรือ”

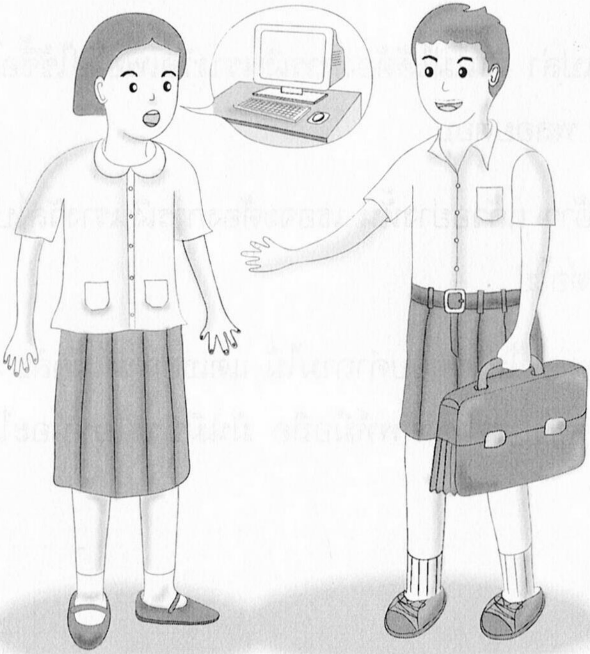
ไม้ตอบว่า “ใช่สิ แล้วเธอไม่ได้ต้องการเงินรางวัลเพื่อไปใช้ซื้อโทรศัพท์มือถือเหมือนกันเหรอ”

“เปล่า ฉันไม่ได้ต้องการเงินรางวัลเพื่อไปใช้ซื้อโทรศัพท์มือถือ” พลอยตอบ

“อ้าว แล้วอย่างนั้น เธอจะต้องการเงินรางวัลไปทำอะไร” ไม้ถามต่อไป

พลอยไม่ได้ตอบคำถามไม้ แต่เธอถามไม้กลับว่า “ทำไมเธอถึงต้องการโทรศัพท์มือถือ มันมีประโยชน์อะไรสำหรับเธอล่ะ”

ไม้ไม่เคยพบใครที่ถามคำถามนี้กับเขามาก่อน โดยส่วนใหญ่แล้ว เวลาที่ไม้ใช้โทรศัพท์มือถือของโต้งนั้น เขาก็ใช้เพื่อเล่นเกม แม้จะมีใช้เล่นอินเตอร์เน็ตอยู่บ้างก็ตาม แต่ไม้ก็ไม่อยากจะตอบพลอยว่าเขาต้องการซื้อโทรศัพท์มือถือเพียงเพื่อมาเล่นเกมกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม เพราะดูแล้วไม่ได้เป็นประโยชน์อะไรกับเขาเลย เขาจึงตอบพลอยว่า "มันเล่นอินเตอร์เน็ตได้นะ"

“เธอใช้คอมพิวเตอร์ที่ห้องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนก็ได้ ไม่เห็นต้องเสียเงินซื้อเลย” พลอยบอก

“เราใช้มันคุยกับเพื่อนๆ ออนไลน์เวลาที่พวกเราอยู่ที่บ้านได้นะ” ไม้พยายามอธิบายประโยชน์อื่นๆ

“พวกเธออยู่ที่โรงเรียนเจอกันทั้งวันแล้ว ยังคุยกันไม่พออีกหรือ มีธุระอะไรจะคุยกัน ก็คุยให้จบที่โรงเรียนไม่ได้หรือ มีเรื่องอะไรจะคุยกันนักหนาล่ะ” พลอยถาม

ไม้คิดถึงประโยชน์อื่นๆ ที่ตนเองจะได้รับจากโทรศัพท์มือถือเพื่อมาอธิบายแย้งกับพลอยไม่ได้แล้ว แต่ถึงแม้ว่าเขาจะไม่เห็นประโยชน์หรือเห็นความจำเป็นใดๆ ในการที่เขาจะมีโทรศัพท์มือถือก็ตาม เขาก็ยังอยากจะได้โทรศัพท์มือถืออยู่ดี ความรู้สึกในใจของไม้ที่อยากได้อยากมีโทรศัพท์มือถือเพื่อให้ไม่น้อยหน้าเพื่อนๆ ทำให้ไม้ตอบพลอยว่า “ก็เพื่อนสนิทในกลุ่มเราเขามีกัน เราก็ต้องมีเหมือนกันกับเขาสิ”

พลอยฟังแล้วก็ส่ายหน้าพร้อมกับถามกับไม้ว่า “กลุ่มเพื่อนสนิทของเธอวัดความเป็นเพื่อนสนิทกันที่ว่าต้องมีสิ่งของเหมือนกัน หรือต้องมีโทรศัพท์มือถือ จึงจะถือเป็นเพื่อนสนิทกันได้เหรอ”

“ไม่ใช่อย่างนั้น” ไม้รีบปฏิเสธ

“ไม่ใช่อย่างนั้น แล้วอย่างไหนล่ะ” พลอยถาม

ไม้ไม่สามารถตอบคำถามของพลอยได้ เขาจึงเลี่ยงคำถามดังกล่าวด้วยการถามพลอยว่า “แล้วเธอต้องการจะได้เงินรางวัลไปใช้ทำอะไร”

พลอยตอบว่า “ครอบครัวฉันก็ยากจนเหมือนครอบครัวเธอนั่นแหละ ฉันก็จะเอาเงินไปให้พ่อฉันน่ะสิ เพื่อจะได้แบ่งเบาภาระของพ่อฉัน ฉันว่าเธอก็น่าจะทำเหมือนกันกับฉันจะเป็นประโยชน์กว่านะ”

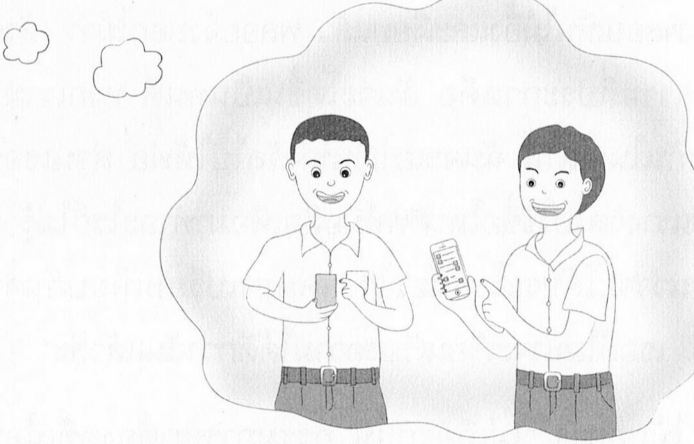
ไม้ได้ฟังคำตอบของพลอยแล้ว เขารู้สึกอึ้งไป โดยไม่รู้ว่าจะโต้แย้งอย่างไรกับพลอยได้อีก

พลอยเห็นไม้อึ้งและเงียบแล้ว พลอยจึงบอกไม้ว่า "หัวข้อเรียงความที่ประกวดคือ ฉันจะโตขึ้นเป็นคนดี หากเรามองเทียบกันในเวลานี้ ฉันจะเอาเงินรางวัลไปให้พ่อ ส่วนเธอจะเอาเงินรางวัลไปใช้ซื้อโทรศัพท์มือถือเพื่อมาทำอะไรก็ไม่รู้ ยังไม่เห็นว่าจะได้ประโยชน์อะไร แค่มองเปรียบเทียบกันจากตรงนี้ เธอก็ไม่น่าจะเขียนเรียงความได้ดีกว่าฉันแล้วล่ะ"

ไม้บอกว่า "ไม่เกี่ยวกันนี่ กรรมการเขาต้องดูที่เนื้อหาของเรียงความที่พวกเราส่งเข้าประกวดสิ"

"ฉันจะรออ่านเรียงความของเธอนะว่า เธอจะทำอย่างไรบ้างเพื่อที่จะโตขึ้นเป็นคนดี" พลอยบอกประโยคนี้กับไม้ แล้วเธอก็เดินจากไป

หลังจากที่ไม้ได้เห็นประกาศรับสมัครประกวดเรียงความและได้คุยกับพลอยในวันนี้แล้ว ไม้ก็ตัดสินใจอย่างแน่วแน่ว่าเขาจะเขียนเรียงความส่งเข้าประกวด โดยหวังว่าจะได้เงินรางวัลมาเพื่อไปใช้ซื้อโทรศัพท์มือถือ แต่เขาก็รู้ดีว่าเขามีอุปสรรคที่สำคัญคือ เขายังไม่รู้เลยว่าเขาควรจะเขียนเนื้อหาเรียงความนี้อย่างไร เพราะเขาเองก็ไม่รู้ว่าเขาจะต้องทำอย่างไรจึงจะโตขึ้นเป็นคนดีได้ ในขณะที่น่าจะมีคู่แข่งคนอื่นๆ ที่

พร้อมจะเขียนเรียงความเข้าประกวดด้วยอีกหลายคน โดยคู่แข่งที่เห็นแน่ๆ ในขณะนี้ก็คือ พลอย เพื่อนร่วมชั้นเรียนของเขา ซึ่งดูเหมือนว่าพลอยน่าจะมีโอกาสชนะรางวัลมากกว่าเขาเสียด้วย

หลังเลิกเรียนวันนี้ ไม้ไม่ได้ไปรวมกลุ่มเล่นเกมในโทรศัพท์มือถือกับเพื่อนๆ เหมือนเช่นเคย แต่เขาไปเข้าห้องสมุดของโรงเรียน เพื่อที่จะหาข้อมูลในการเขียนเรียงความส่งเข้าประกวด ไม้ได้ค้นหาและหยิบหนังสือมาอ่านหลายเล่ม แต่เขาก็ยังไม่ได้ข้อมูลที่ชัดเจนว่า เขาจะเขียนเนื้อหาเรียงความในหัวข้อดังกล่าวได้อย่างไร

เขาอยู่ในห้องสมุดเสียนาน จนกระทั่งเขาได้ยินคุณครูในห้องสมุดเดินมาบอกว่า "เดี๋ยวครูจะปิดห้องสมุดแล้วนะคะ เธอเตรียมกลับบ้านได้แล้วล่ะ"

ไม้ได้ยินคุณครูบอกแล้ว เขาเกิดความคิดขึ้นมาอย่างหนึ่ง เขาจึงรีบถามคุณครูว่า "ครูครับ ครูจะช่วยสอนผมเขียนเรียงความได้ไหมครับ ผมจะเขียนเรียงความส่งเข้าประกวดในหัวข้อฉันจะโตขึ้นเป็นคนดีครับ"

คุณครูตอบว่า "อ้าว เธออยู่ชั้น ป. ๖ ก็ต้องเคยเรียนวิธีเขียนเรียงความ และเคยเขียนเรียงความมาแล้วสิ จำวิธีเขียนไม่ได้หรือ"

ไม้บอกคุณครูว่า "ไม่ใช่อย่างนั้นครับ ผมจะขอให้คุณครูช่วยสอนผมว่า ผมควรจะเขียนเนื้อหาอะไรที่จะทำให้ผมได้รางวัลครับ"

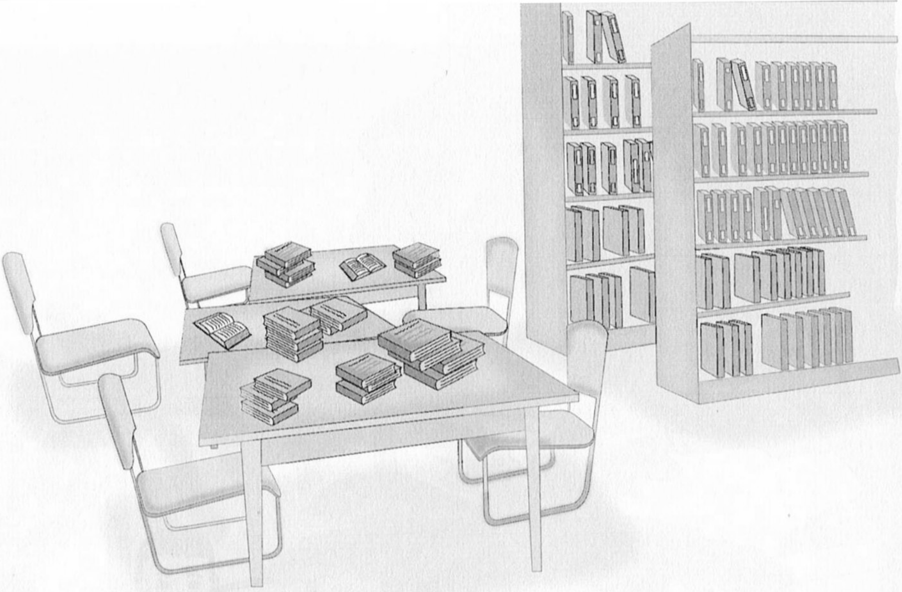
คุณครูยิ้มหวานแล้วตอบว่า "แบบนั้นครูสอนเธอไม่ได้หรอกจ้ะ เธอต้องคิดเองและเขียนเนื้อหาเอง เธอลองคิดดูสิว่าเธอจะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีอย่างไร ถ้าเธอคิดไม่ออก ก็ลองปรึกษากับคุณพ่อคุณแม่ หรือลองดูตัวอย่างจากผู้ใหญ่ที่เธอคิดว่าเขาเป็นคนดีก็ได้นะ"

“ผมคิดไม่ออกจริงๆ ครับ และผมต้องการได้รางวัลด้วย” ไม้พยายามตื๊อขอความเห็นใจจากคุณครู

“เธอลองคิดดูนะ ถ้าครูบอกว่าให้เธอไปเขียนเนื้อหาอะไรแล้ว เรื่องราวที่เธอเขียนก็จะไม่ใช่เรื่องที่เธอจะโตขึ้นเป็นคนดีแล้ว แต่เนื้อหาจะเป็นเรื่องราวของครูที่จะเป็นคนดี ไม่ใช่เรื่องราวของเธอ อีกอย่างหนึ่ง ถ้าหากมีนักเรียนหลายคนมาขอให้ครูสอนเขาเหมือนกันว่าเขาควรจะเขียนเนื้อหาอะไรแล้วทุกคนก็ไปเขียนเหมือนๆ กัน แล้วจะเป็นการประกวดเขียนเรียงความได้อย่างไรล่ะ เช่นนี้แล้ว ในเมื่อเธอเป็นคนที่จะส่งเรียงความเข้าประกวด เธอก็จะต้องคิดและเขียนเนื้อหาเองนะ”

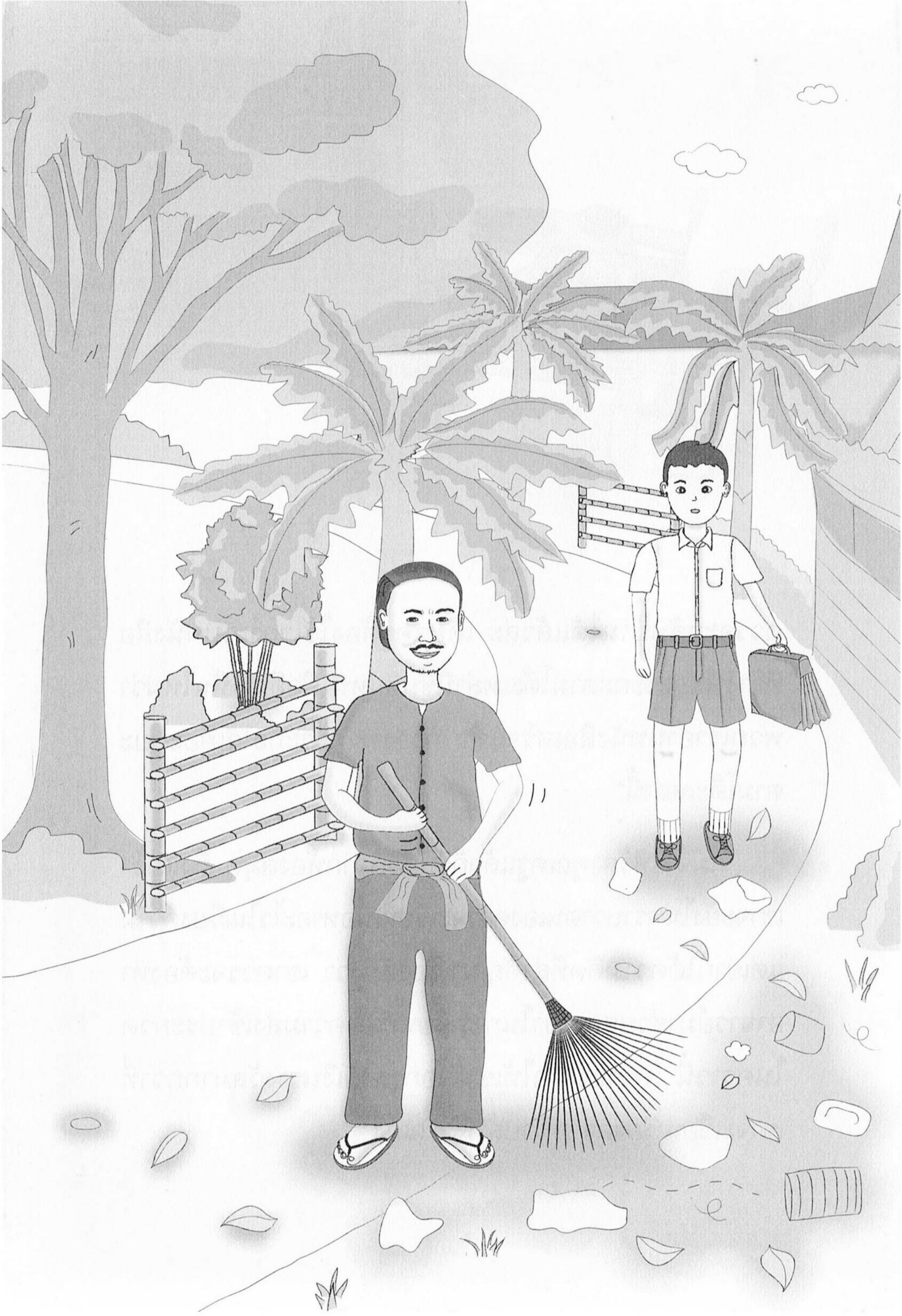
ไม้ฟังเหตุผลอธิบายของคุณครูแล้วก็พูดต่อไปไม่ออก เขาเข้าใจแล้วว่าคุณครูไม่ยอมช่วยสอนว่าเขาควรจะเขียนเนื้อหาอะไร แต่เขาก็ยังอยากให้คุณครูช่วยเหลือเขาอยู่ดี

คุณครูเห็นไม้นิ่งอยู่และพูดอะไรไม่ออก คุณครูจึงบอกไม้ว่า “เอาเป็นว่าครูช่วยเชียร์ให้กำลังใจเธอก็แล้วกันนะ และถ้าหาหนังสืออะไรไม่เจอก็บอกครูได้ แต่ตอนนี้ได้เวลาที่เธอ

ควรจะกลับบ้านได้แล้วล่ะ เดี๋ยวครูต้องใช้เวลาเก็บหนังสือที่วางระเกะระกะตามโต๊ะเหล่านี้ขึ้นชั้นหนังสืออีก เห็นไหมว่าพวกเราอ่านหนังสือเสร็จแล้ว ก็วางระเกะระกะไว้เยอะแยะตามโต๊ะเหล่านี้”

ไม้จึงไหว้ลาคุณครูแล้วก็รีบออกจากห้องสมุด ถึงแม้ว่าเขาจะยังไม่ทราบว่าตนเองควรจะเขียนเนื้อหาอะไรในเรียงความ แต่เขาก็ได้ความคิดที่สำคัญมาเรื่องหนึ่งว่า เขาควรจะต้องหาอาจารย์มาช่วยสอนเขาในการเขียนเรียงความส่งเข้าประกวดในคราวนี้ เพราะจะทำให้เขามีโอกาสได้เงินรางวัลมากกว่าที่เขาจะเขียนเรียงความด้วยลำพังตนเอง

๓

อาจารย์

ระหว่างทางที่ไม้เดินจากโรงเรียนกลับบ้าน ไม้ครุ่นคิดถึงเรื่องที่จะหาอาจารย์มาสอนเขาในการเขียนเรียงความส่งเข้าประกวด คนแรกที่ไม้คิดถึงคือแม่ แต่เขาก็กังวลว่าถ้าแม่รู้ว่าเขามัวเอาเวลาไปหมกมุ่นเรื่องการเขียนเรียงความเพื่อจะให้ได้รางวัลไปใช้ซื้อโทรศัพท์มือถือ โดยที่เขาไม่ได้รีบกลับบ้านมาช่วยแม่ขายก๋วยเตี๋ยวและช่วยดูแลน้องแล้ว แม่จะต้องโมโหอย่างมาก และแทนที่แม่จะช่วยเขาแล้ว ดีไม่ดีเขาอาจจะโดนแม่ตีเพื่อทำโทษในเรื่องนี้อีกด้วย

ไม้จึงพยายามคิดถึงคนอื่นๆ อีก แต่เขาก็คิดไม่ออก เขาเดินใจลอยคิดไปเรื่อยจนกระทั่งเดินไปเหยียบกองเศษขยะที่คุณลุงคนหนึ่งซึ่งกำลังกวาดถนนอยู่ได้กวาดรวมกันไว้

“อ้าวนั่น เอ็งอย่าไปเดินเหยียบกองเศษขยะสิ ดูหน่อยสิว่าลุงกำลังกวาดอยู่ อย่าเดินใจลอยนัก” คุณลุงคนที่กำลังกวาดถนนบอกกับไม้

ไม้เงยหน้าขึ้นมามองไปทางต้นเสียง ก็เห็นคุณลุงคนหนึ่งยืนถือไม้กวาดทางมะพร้าวและกำลังยิ้มอยู่ ไม้จำได้ว่าคุณลุงคนนี้เคยไปทานก๋วยเตี๋ยวที่ร้านของแม่ และได้ยินคนอื่นๆ เรียกคุณลุงคนนี้ว่าลุงหมาก ไม้เคยเห็นคุณลุงคนนี้เที่ยวเดินกวาดถนนไปตามสถานที่ต่างๆ ในหมู่บ้านเป็นประจำ แต่ก็ดูเหมือนว่าคุณลุงจะไม่ใช่เจ้าหน้าที่กวาดขยะของหมู่บ้านหรือตำบล ไม้จึงนึกขึ้นได้ว่าลุงหมากน่าจะเป็นคนดีที่มาคอยช่วยกวาดถนนให้กับชุมชน และลุงหมากเองก็น่าจะช่วยสอนเขาได้ว่าเขาควรจะเขียนเนื้อหาอะไรในเรียงความที่จะส่งเข้าประกวด

“อ้าว เป็นอะไรล่ะนี่ ยืนนิ่งไม่พูดไม่จา ถ้าเอ็งจะช่วยเขยิบออกจากกองเศษขยะน่ะ ลุงจะขอบใจมากเลย เพราะลุงจะได้กวาดตรงนี้ให้เสร็จ แล้วลุงก็จะกลับบ้านแล้ว”

ไม้ก้าวขาออกจากกองเศษขยะแล้วยกมือไหว้ขอโทษลุงหมาก พร้อมกับกล่าวว่า "ขอโทษครับ ... ลุงหมากครับคุณลุงรู้ไหมครับว่า ทำอย่างไรเด็กๆ ถึงจะโตขึ้นเป็นคนดี"

ลุงหมากได้ยินไม้ถามดังนั้นแล้ว ก็ทำสีหน้าแปลกใจและไม่แน่ใจว่าทำไมไม้จึงถามเขาเช่นนี้

"เอ็งจะต้องการรู้ไปทำไมล่ะ" ลุงหมากถาม

"คือผมกำลังจะเขียนเรียงความส่งเข้าประกวดในหัวข้อฉันจะโตขึ้นเป็นคนดีครับ ถ้าคุณลุงรู้ ผมก็อยากจะขอให้คุณลุงช่วยสอนผมว่าผมควรจะเขียนเนื้อหาอะไรในเรียงความครับ" ไม้ตอบ

"อ้อ แล้วเอ็งจะเขียนเรียงความเข้าประกวดทำไมล่ะทางโรงเรียนเขาบังคับรึ"

"โรงเรียนไม่ได้บังคับครับ แต่ผมเขียนเรียงความส่งเข้าประกวดเอง เพราะผมอยากจะได้เงินรางวัล"

"แล้วเอ็งจะต้องการได้เงินรางวัลไปใช้ทำอะไร" ลุงหมากถามพร้อมกับมองตาของไม้

ไม้เจอคำถามของลุงหมากอย่างทันทีทันใด พร้อมกับลุงหมากจ้องตามาอย่างจริงจัง ไม้จึงตอบว่า “ผมอยากจะได้เงินรางวัลเพื่อนำไปใช้ซื้อโทรศัพท์มือถือครับ”

ลุงหมากฟังคำตอบของไม้แล้วหรี่ตาลงเล็กน้อย จากนั้นจึงถามไม้ต่อไปว่า “เอ็งจะต้องการได้โทรศัพท์มือถือไปใช้ทำอะไร”

ไม้อึ้งไปขณะหนึ่งที่ได้ยินคำถามนี้ เพราะเขารู้ว่าถ้าบอกลุงหมากว่าเขาต้องการได้โทรศัพท์มือถือเพื่อมาเล่นเกมกับเพื่อนๆ แล้ว ลุงหมากก็น่าจะไม่เห็นด้วย แล้วดีไม่ดี ลุงหมากก็จะอบรมเขาอีกด้วย หรือหากในกรณีที่เลวร้ายที่สุดแล้ว ลุงหมากก็อาจจะนำเรื่องนี้ไปฟ้องแม่ของไม้ด้วยก็ได้

“ผมต้องการเอาโทรศัพท์มือถือมาเล่นอินเตอร์เน็ต เพื่อหาความรู้ครับ” ไม้พยายามตอบโดยให้เหตุผลดีๆ แก่ลุงหมาก

“เอ ในโรงเรียนก็น่าจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ตให้เอ็งหัดเล่นหัดใช้ หรือหาข้อมูลอยู่แล้วไม่ใช่รึ เอ็งจะไปหาเรื่องเสียเงินโดยไม่ใช่เรื่องทำไมกันล่ะ” ลุงหมากตอบ

“เอ่อ ผมจะใช้โทรศัพท์มือถือคุยกับเพื่อนๆ ออนไลน์เวลาที่ผมอยู่บ้านด้วยครับ”

“หึมม์ เอ็งอยู่ที่โรงเรียนกับเพื่อนทั้งวันแล้ว พวกเอ็งยังคุยกันไม่พออีกรึ มีธุระอะไรจะคุยกัน ก็คุยให้จบที่โรงเรียนเสียสิ มีเรื่องต้องคุยกันมากมายขนาดนั้นเชียวรึ เวลาอยู่บ้านเอ็งก็ทำการบ้านและช่วยแม่ทำงานบ้าน น่าจะเป็นประโยชน์กว่าไปเสียเวลาคุยไร้สาระกับเพื่อนนะ”

ไม้ฟังคำตอบลุงหมากแล้วก็รู้สึกว่าตนเองคงไม่สามารถหาเหตุผลที่ดีๆ มาอธิบายให้ลุงหมากยอมรับได้เป็นแน่ เพราะแม้แต่จะอธิบายให้กับพลอยเพื่อนของเขาเองฟัง เขายังไม่สามารถอธิบายได้เลย ไม้จึงตัดบทด้วยการถามลุงหมากว่า “สรุปแล้ว คุณลุงรู้ไหมครับว่า ทำอย่างไรเด็กๆ ถึงจะโตขึ้นเป็นคนดี แล้วคุณลุงจะช่วยสอนผมว่าควรจะเขียนเนื้อหาอะไรในเรียงความที่ส่งเข้าประกวดหรือเปล่าครับ”

ลุงหมากนิ่งเงียบและทำหน้าสีหน้าคิดไตร่ตรองอยู่ครู่หนึ่ง ในขณะที่ไม้รอฟังคำตอบด้วยใจที่ลุ้นระทึก แล้วลุงหมากก็ตอบว่า “ลุงรู้ว่าทำยังไงเด็กๆ ถึงจะโตขึ้นเป็นคนดี แต่ลุงจะไม่สอนเอ็งว่าควรจะเขียนเนื้อหาอะไรในเรียงความนะ”

ไม้ฟังลุงหมากแล้วรู้สึกผิดหวัง เขาทำเสียงอ่อยๆ บอกกับลุงหมากว่า “อ้าว ทำไมคุณลุงจะไม่สอนผมเขียนเนื้อหาในเรียงความล่ะครับ”

ลุงหมากอธิบายให้ไม้ฟังว่า “มันเป็นเรียงความที่เอ็งจะส่งเข้าประกวด เอ็งก็ต้องคิดและเขียนเนื้อหาด้วยตนเอง เอ็งจะมาให้ลุงคิดเนื้อหาและบอกเอ็งว่าเอ็งควรจะเขียนเนื้อหาอะไรไม่ได้หรอก แต่สิ่งที่ลุงจะช่วยสอนเอ็งได้ คือลุงจะสอนให้

เอ็งมีความรู้ความเข้าใจว่า ทำยังไงเด็กๆ ถึงจะโตขึ้นเป็นคนดี ซึ่งเมื่อเอ็งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้แล้ว เอ็งก็จะสามารถคิดและเขียนเนื้อหาเรียงความเองได้"

ไม้ฟังคำอธิบายลุงหมากแล้วเริ่มมีความหวังขึ้นมา จึงถามลุงหมากว่า "คุณลุงจะสอนผมจริงหรือครับ"

ลุงหมากตอบว่า "สอนจริงสิ แต่ว่าลุงมีเงื่อนไขอยู่หนึ่งข้อนะ"

"เงื่อนไขอะไรครับ" ไม้ถามลุงหมากอย่างสงสัย และกลับมารู้สึกลุ้นระทึกอีกแล้ว

"เงื่อนไขคือ เอ็งจะต้องนำสิ่งที่ลุงสอนไปฝึกฝนปฏิบัติเสียก่อน แล้วจึงจะเกิดความรู้ความเข้าใจที่จะไปเขียนเรียงความ ไม่ใช่ว่าเอ็งมาฟังลุงสอนเฉยๆ แล้วเอ็งจะได้ความรู้ไปเขียนเรียงความได้เลย พูดง่ายๆ คือเอ็งต้องได้ความรู้จากการฝึกฝนและปฏิบัติจริงๆ ด้วยตนเอง ไม่ใช่แค่ได้ความรู้จากการฟังและคิดตามเท่านั้น"

"เราไม่มีวิธีทางลัดอื่นที่ง่ายและเร็วกว่านี้หรือครับ ดูเหมือนว่าจะต้องลงทุนทำอะไรเยอะและใช้เวลานานจัง" ไม้ถาม

“คืออย่างนี้นะ เอ็งจะเขียนเรียงความว่าทำอย่างไรเอ็งจะโตขึ้นเป็นคนดีได้ เอ็งก็ต้องเรียนรู้วิธีการที่จะเป็นคนดีเสียก่อน แล้วก็นำไปฝึกฝนและปฏิบัติเพื่อให้เอ็งเป็นคนดี จากนั้นเมื่อเอ็งเป็นคนดีแล้ว เอ็งก็จะสามารถเขียนเรียงความได้ไม่ยากเลย เพราะเอ็งเป็นคนดีอยู่แล้ว เข้าใจไหมล่ะ”

“เราไม่มีวิธีทางลัดอื่นอีกแล้วหรือครับ” ไม้ถามซ้ำอีก

“ถ้าเอ็งเชื่อว่ามันจะมีวิธีการไหนที่นอนสบายๆ อยู่เฉยๆ แล้วเขียนเรียงความเสร็จได้อย่างรวดเร็ว ก็ลองไปหาวิธีการนั้นดู และถ้าเอ็งพบแล้ว ก็ช่วยมาสอนลุงด้วยนะ

เอ็งลองดูที่ลุงเดินกวาดเศษขยะตามถนนต่างๆ ทุกวันนี้นะ ถ้ามันมีวิธีการที่ว่าลุงอยู่เฉยๆ ไม่ต้องลงแรงทำอะไร แล้วถนนก็สะอาดได้เองอย่างรวดเร็วล่ะก็ ก็ช่วยมาสอนลุงด้วย เพราะในชีวิตลุงตั้งแต่เกิดมายันแก่ปูนนี้แล้ว ลุงก็ยังไม่เคยเห็นเลยเรื่องแบบที่ว่านั้นเลย

ในทางกลับกัน จากประสบการณ์ในชีวิตของลุงแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างจะสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยความเพียรพยายาม และต้องลงทุนลงแรงทั้งสิ้น จึงจะสำเร็จได้”

ไม้ฟังลุงหมากแล้วก็รู้สึกว่าเขาคงไม่มีทางเลือกอื่นที่ดีกว่านี้แล้ว เขาจึงตอบตกลงกับลุงหมากว่า “ตกลงครับ ผมจะฟังลุงสอน แล้วผมจะนำไปฝึกฝนปฏิบัติครับ”

ลุงหมากพยักหน้ารับด้วยสีหน้าที่พึงพอใจแล้วเริ่มสอนไม้ว่า “เอาล่ะ เอ็งจะเขียนเรียงความหัวข้อชื่อว่าอะไรนะ”

“ฉันจะโตขึ้นเป็นคนดีครับ” ไม้ตอบ

“อืมม์ แล้วเอ็งเข้าใจคำว่า คนดี ยังไงบ้างล่ะ ทำอย่างไรถึงจะเป็นคนดี”

“เอ่อ ผมเข้าใจว่าเราต้องช่วยเหลือคนอื่น เราจึงจะเป็นคนดีครับ” ไม้ตอบอย่างไม่แน่ใจ

“แค่นั้นจะยังไม่พอนะ ลุงขออธิบายอย่างนี้ดีกว่า เอ็งเคยได้ยินประโยคนี้ไหมว่า ธรรมะคือคุณากร”

“ธรรมะคือคุณากร” ไม้พูดทวนตามลุงหมากช้าๆ พร้อมกับสีหน้างงๆ

“ใช่แล้ว เคยได้ยินประโยคนี้ไหม”

"ไม่เคยครับ แต่ว่าผมได้เคยฟังรายการธรรมะทางวิทยุอยู่บ่อยๆ นะครับ เพราะว่าลูกค้าที่มาทานก๋วยเตี๋ยวที่ร้านขอให้คุณแม่เปิดรายการธรรมะให้เขาฟัง" ไม้ตอบ

"ก็ดีนะ แสดงว่าเอ็งก็มีพื้นฐานได้เคยฟังธรรมะมาบ้างแล้วสิ แล้วที่เอ็งเคยได้ฟังนั้น ฟังแล้วเข้าใจบ้างไหม"

"บางเรื่องก็เข้าใจ บางเรื่องก็ไม่เข้าใจครับ"

"ไม่เป็นไร ในเมื่อเอ็งมีพื้นฐานได้เคยฟังธรรมะมาบ้างแล้ว ก็น่าจะพอเข้าใจในสิ่งที่ลุงกำลังจะสอนนี้ได้บ้างไม่มากก็น้อย ทีนี้ เอ็งก็ตั้งใจฟังที่ลุงสอนนะ ถ้าไม่เข้าใจหรือสงสัยตรงไหน เอ็งค่อยถามลุงก็แล้วกัน"

"ครับ" ไม้กล่าวพร้อมกับพยักหน้ารับ

จากนั้น ลุงหมากจึงสอนว่า "คำว่า คุณากร หมายถึงบ่อเกิดแห่งความดี หรือที่รวมแห่งความดี กล่าวคือประโยคนี้หมายความว่า ธรรมะ คือบ่อเกิดแห่งความดี หรือที่รวมแห่งความดี เช่นนี้แล้ว ถ้าเอ็งอยากจะเป็นคนดี เอ็งก็ควรต้องมีธรรมะเสียก่อน เพราะว่าธรรมะเป็นบ่อเกิดแห่งความดี หรือที่รวมแห่งความดีนั่นเอง"

ไม้ได้ฟังแล้ว ก็ถามลุงหมากด้วยความสงสัยว่า "แล้วผมจะมีธรรมะได้อย่างไรครับ"

"ธรรมะในพระธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอนไว้นั้นมีมากมายนะ แต่ที่ลุงเห็นว่าเหมาะสมที่เอ็งจะเข้าใจได้ และสามารถจำไปปฏิบัติได้ไม่ยาก คือธรรมะ ๓ ข้อที่พระพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอนไว้ในโอวาทปาฏิโมกข์"

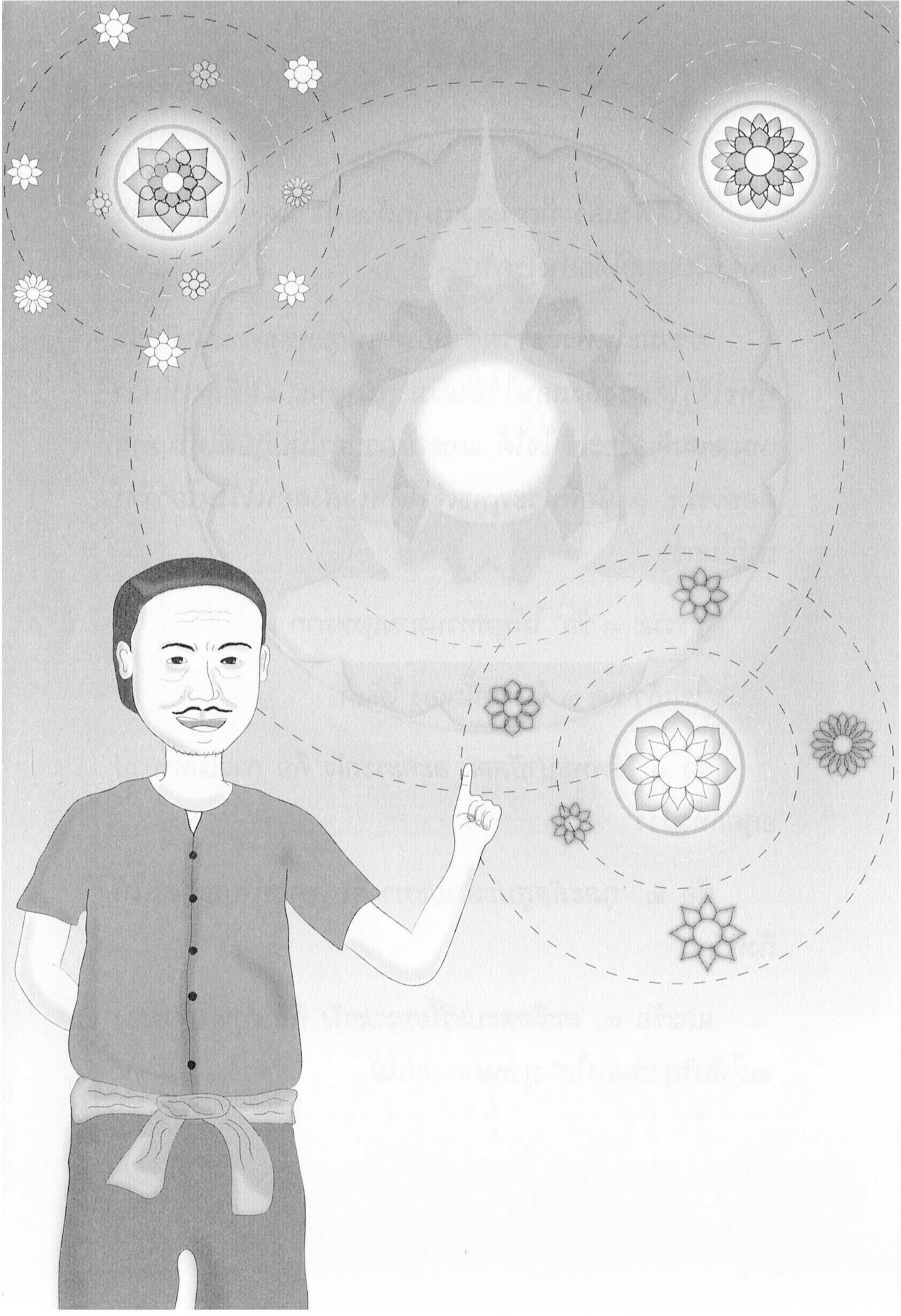
"ธรรมะ ๓ ข้อ" ไม้พูดทวนตามลุงหมาก

"ใช่แล้ว แค่ ๓ ข้อเท่านั้นเอง ได้แก่

ข้อ ๑. *สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง* คือ การไม่ทำบาปอกุศลทั้งปวง

ข้อ ๒. *กุสะลัสสูปะสัมปะทา* คือ การทำบุญกุศลให้ถึงพร้อม

และข้อ ๓. *สะจิตตะปะริโยทะปะนัง* คือ การทำจิตของตนให้บริสุทธิ์ผ่องใส" ลุงหมากบอกไม้

๔

ธรรมะ ๓ ข้อ

ลุงหมากเห็นว่าไม้กำลังสนใจฟังอย่างตั้งอกตั้งใจ ลุงหมากจึงอธิบายต่อไปว่า "ถ้าเอ็งต้องการจะเข้าใจถึงประโยคที่ว่าธรรมะเป็นบ่อเกิดแห่งความดี หรือที่รวมแห่งความดีให้ได้เอ็งก็ควรจะต้องปฏิบัติธรรมะ ๓ ข้อนี้ให้ได้เสียก่อน ทีนี้เรามาคุยกันในธรรมะข้อแรกก่อนนะ ข้อแรกที่บอกว่าการไม่ทำบาปอกุศลทั้งปวงนี้ สำหรับเอ็งนั้นจำแบบง่ายๆ ก็คือต้องถือศีล ๕ เอ็งก็คงเคยเรียนมาแล้วนะว่าศีล ๕ ประกอบด้วย

๑. *ปาณาติปาตา เวรมณี* คือเว้นจากการฆ่าสัตว์หรือทำร้ายสัตว์ใดๆ

๒. *อทินนาทานา เวรมณี* คือเว้นจากการลักทรัพย์

๓. *กาเมสุมิจฉาจารา เวรมณี* คือเว้นจากการประพฤติผิดในกาม

๔. *มุสาวาทา เวรมณี* คือเว้นจากการพูดเท็จ และ

๕. *สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวรมณี* คือเว้นจากการเสพสุรายาเมาหรือสิ่งเสพติดอื่นๆ ทุกชนิด”

“การถือศีล ๕ นี้จำเป็นสำหรับการเป็นคนดีด้วยหรือครับ” ไม้ถาม

ลุงหมากตอบว่า “จำเป็นสิ จำเป็นอย่างมากเลยล่ะ พระพุทธเจ้าท่านทรงยกเรื่องการไม่ทำบาปอกุศลทั้งปวงไว้เป็นข้อแรกในธรรมะ ๓ ข้อเลยนะ เพราะว่าเรื่องศีลนี้จำเป็นอย่างมากที่เราทุกคนต้องถือให้ได้

ที่เมื่อครู่เอ็งบอกว่า เราต้องช่วยเหลือคนอื่น เราจึงจะเป็นคนดีนั้น มันยังไม่ครบถ้วนนะ การที่เอ็งช่วยเหลือคนอื่นซึ่งเป็นการทำดีหรือสร้างบุญกุศลนั้น มันยังเป็นแค่เพียง

ส่วนเดียวเท่านั้น ยกตัวอย่างสมมุติว่าเอ็งทำดีด้วยการช่วยเหลือให้ของคนอื่น แต่ถ้าของที่เอ็งให้คนอื่นนั้นเป็นของที่เอ็งไปปล้นเขามา หรือไปโกงเขามา ก็ยังเรียกว่าเอ็งเป็นคนดีไม่ได้หรอกนะ เอ็งต้องไม่ทำบาปอกุศลด้วย เพราะจริงๆ แล้ว การไม่ทำบาปอกุศลหรือการไม่เบียดเบียนคนอื่นและตนเองนี้แหละ สำคัญยิ่งกว่าการไปทำดีช่วยเหลือคนอื่นเสียอีก”

“แต่ผมเข้าใจว่าการที่เราช่วยเหลือคนอื่นน่าจะได้ประโยชน์มากกว่าการที่เราถือศีลไม่เบียดเบียดคนอื่นนะครับคุณลุง ผมเข้าใจว่าอย่างนั้น” ไม้แสดงความเห็นแย้ง

ลุงหมากอธิบายว่า “ในสังคมเราก็มีหลายคนที่เข้าใจทำนองนี้ โดยหลงเข้าใจผิดว่าเราทำทานช่วยเหลือคนอื่นได้ประโยชน์กว่าการรักษาศีล ซึ่งทำให้มีบางคนไปโกงเงินคนอื่นเพื่อเอาเงินไปทำบุญ หรือบางคนไม่เกรงกลัวต่อการทำบาปอกุศลเพราะหลงเข้าใจผิดว่าการทำทานจะช่วยให้ไม่ต้องได้รับผลกรรมแห่งบาปอกุศลนั้น ซึ่งจริงๆ แล้วมันไม่ใช่

ลุงยกตัวอย่างนะ สมมุติว่ามีคนเอาเงินมาให้เอ็งหนึ่งพันบาท แต่เขาทุบตีทำร้ายแม่เอ็งด้วย แล้วเอ็งจะยอมได้ไหม เอ็งก็จะไม่ยอมใช่ไหมล่ะ เอ็งจะบอกกับเขาไหมว่า เขาไม่ต้องเอาเงินหนึ่งพันบาทมาให้เอ็งก็ได้ แต่ช่วยอย่ามาทุบตีทำร้ายแม่เอ็งจะดีกว่าใช่ไหม"

ไม้ฟังแล้วก็พยักหน้าเห็นด้วยกับลุงหมาก

"หรือยกตัวอย่างว่ามีคนเขาปล้นหรือโกงเงินแม่เอ็งไปหนึ่งพันบาท แล้วเขาเอาเงินมาให้เอ็งห้าร้อยบาท เอ็งจะดีใจและขอบคุณเขาไหม หรือเอ็งจะบอกเขาว่า ไม่ต้องเอาเงินห้าร้อยบาทมาให้เอ็งก็ได้ แต่ขอให้เขาอย่าไปปล้นหรือโกงเงินแม่เอ็งจะดีกว่าใช่ไหม"

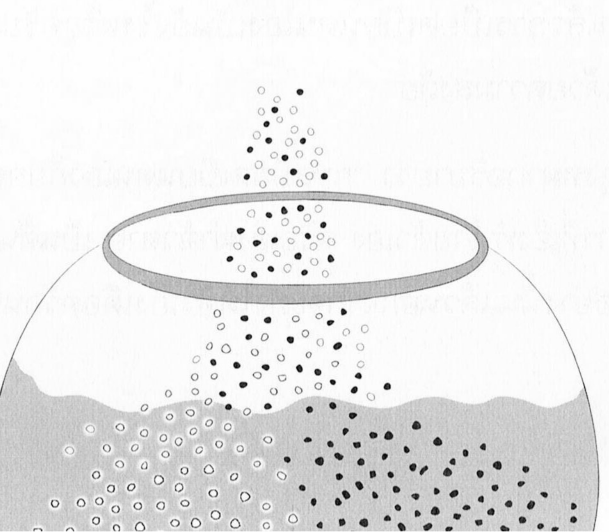
ไม้ฟังแล้วก็พยักหน้าเห็นด้วยกับลุงหมากอีก

"นั่นแหละ การถือศีลโดยไม่ไปเบียดเบียนผู้อื่นและตนเองนั้นย่อมสำคัญยิ่งกว่าการช่วยเหลือคนอื่นเสียอีก ถ้าหากเรายังเบียดเบียนผู้อื่นอยู่ เราก็จะเรียกตนเองว่าเป็นคนดีไม่ได้หรอก แม้ว่าเราจะช่วยเหลือคนอื่นก็ตาม"

ไม้ฟังแล้วก็พยักหน้าแสดงว่าเข้าใจ

ลุงหมากจึงอธิบายเพิ่มเติมว่า "นอกจากนี้แล้ว กรรมดีกับกรรมชั่วมันก็ไม่ได้หักล้างกันเหมือนคณิตศาสตร์หรอกนะ บางคนไปหลงเข้าใจว่าทำกรรมชั่วเอาไว้ เช่นไปโกงคนอื่นเขาแล้วก็เอาเงินไปทำบุญ ก็หักล้างกันได้ อันนี้เข้าใจผิดอย่างใหญ่หลวงเลย โดยเปรียบเสมือนกับว่า เรามีตุ่มอยู่ใบหนึ่ง เวลาเราทำกรรมดี ก็คือตักน้ำตาลใส่ตุ่ม และเวลาเราทำกรรมชั่ว ก็คือตักเกลือใส่ตุ่ม ทั้งน้ำตาลและเกลือก็จะปะปนกันอยู่ในตุ่มนั้นแหละ ทีนี้ถามว่าเวลาที่เราตักน้ำตาลใส่ลงไปในตุ่มแล้ว จะทำให้เกลือในตุ่มลดน้อยลงไหม"

"เกลือในตุ่มไม่ลดลงครับ" ไม้ตอบ

“นั่นแหละ ผลแห่งกรรมดีและกรรมชั่วก็ทำนองเดียวกัน เวลาที่กรรมให้ผลก็เหมือนกับว่าเราเอาช้อนตักลงไปในตุ่มแล้ว ตักสิ่งที่เราได้ใส่ลงไปขึ้นมา ถ้าเราใส่น้ำตาลลงไปเยอะ โอกาสที่เราจะได้พบรสหวานก็มีมาก แต่ถ้าเราใส่เกลือลงไปเยอะ โอกาสที่เราจะได้รสเค็มก็มีมาก หรืออาจจะตักขึ้นมาแล้วได้ทั้งน้ำตาลและเกลือปนกันก็ได้

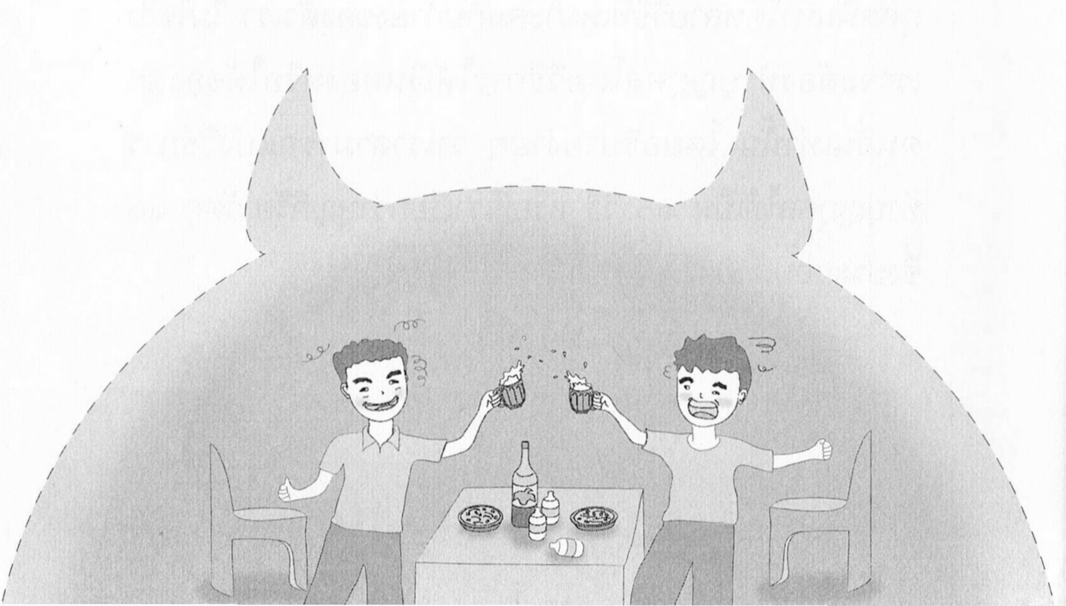
ทั้งน้ำตาลและเกลือที่เราได้ใส่ลงไปนั้นก็ยังคงอยู่ในตุ่ม น้ำตาลไม่ได้ลดน้อยลงไปเพราะเราใส่เกลือ เกลือก็ไม่ได้ลดน้อยลงไปเพราะเราใส่น้ำตาล แต่ถ้าใส่น้ำตาลเยอะและใส่เกลือน้อย โอกาสที่จะตักเจอเกลือก็จะน้อย แต่หากใส่น้ำตาลน้อยและใส่เกลือเยอะ โอกาสที่จะตักเจอเกลือก็จะเยอะ” ลุงหมากอธิบาย

“แล้วการเบียดเบียนตนเองเป็นยังไงหรือครับคุณลุง” ไม้ถามด้วยความสงสัย

ลุงหมากอธิบายว่า “การเบียดเบียนตนเองก็ยกตัวอย่างเช่น การที่เอ็งทำร้ายตัวเอง หรือเอ็งฆ่าตัวตาย เป็นต้น ซึ่งเมื่อเอ็งทำอย่างนั้นแล้วนอกจากจะทำให้ตัวเอ็งเดือดร้อนเองแล้ว

คนอื่นๆ ก็เสียใจและเดือดร้อนตามไปด้วย โดยเฉพาะแม่ของเอ็งนั่นแหละ หรืออย่างเอ็งไปดื่มสุราหรือเสพยาเสพติด ก็เป็นการที่เอ็งเบียดเบียนตนเอง และเมื่อแม่เอ็งรู้เข้า แม่เอ็งก็จะเสียใจและเดือดร้อน นอกจากนี้แล้ว การดื่มสุราหรือเสพยาเสพติดทำให้ขาดสติ ก็เป็นเหตุให้ผิดศีลข้ออื่นๆ หรือไปเบียดเบียนคนอื่นๆ ได้อีกด้วย อย่างเอ็งก็เคยเห็นข่าวของคนที่เมาเหล้าหรือเมายาแล้วไปฆ่าคนอื่น ข่มขืนคนอื่น หรือทำร้ายคนอื่นใช่ไหมล่ะ”

ไม้ฟังแล้วพยักหน้าแสดงว่าเขาเข้าใจแล้ว ลุงหมากจึงบอกว่า “เอาล่ะ นั่นคือธรรมะข้อแรกที่เอ็งต้องนำไปปฏิบัตินะ คือเอ็งต้องถือศีล ๕ ให้ได้ทุกข้อ”

ลุงหมากเห็นว่าไม้ไม่ได้กล่าวถามอะไรเพิ่มเติม ลุงหมากจึงอธิบายต่อไปว่า “ต่อมาคือ**ธรรมะข้อที่ ๒** ได้แก่การทำบุญกุศลให้ถึงพร้อม”

ลุงหมากยังพูดไม่ทันจบ แต่ไม้ก็รีบกล่าวแทรกขึ้นมาก่อนเลยว่า “ข้อนี้ผมคงทำไม่ได้หรอกครับ”

“ลุงยังไม่ได้เริ่มอธิบายเลย ทำไมเอ็งถึงบอกว่าเอ็งทำข้อนี้ไม่ได้ล่ะ” ลุงหมากถาม

ไม้ตอบว่า “ก็ครอบครัวผมยากจน ผมไม่มีปัญญาให้เงินหรือให้ของอะไรกับใครหรอกครับ”

ลุงหมากได้ฟังไม้ตอบแล้ว จึงอธิบายว่า “การที่จะทำบุญกุศลนั้นทำได้หลายวิธีที่เหมาะสมกับกำลังของตัวเรา ไม่ใช่ว่าเราจะต้องทำบุญกุศลโดยวิธีการให้เงินทองหรือให้ของแก่คนอื่นเท่านั้น โดยอธิบายง่ายๆ ว่าเราสามารถแบ่งวิธีการทำบุญกุศลได้เป็น ๑๐ วิธี หรือที่เราเรียกว่าบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ซึ่งประกอบด้วย

๑. *ทานะมัย* คือทำบุญกุศลด้วยการให้

๒. *สีละมัย* คือทำบุญกุศลด้วยการรักษาศีล

๓. *ภาวนามัย* คือทำบุญกุศลด้วยการเจริญภาวนา

๔. *อะปะจายะนะมัย* คือทำบุญกุศลด้วยด้วยการประพฤติอ่อนน้อม

๕. *เวยยาวัจจะมัย* คือทำบุญกุศลด้วยการช่วยขวนขวายรับใช้

๖. *ปัตติทานะมัย* คือทำบุญกุศลด้วยการเฉลี่ยหรืออุทิศส่วนบุญกุศลให้ผู้อื่น

๗. *ปัตตานุโมทะนามัย* คือทำบุญกุศลด้วยการยินดีหรืออนุโมทนากับบุญกุศลของผู้อื่น

๘. *ธัมมัสสะวะนะมัย* คือทำบุญกุศลด้วยการฟังธรรม

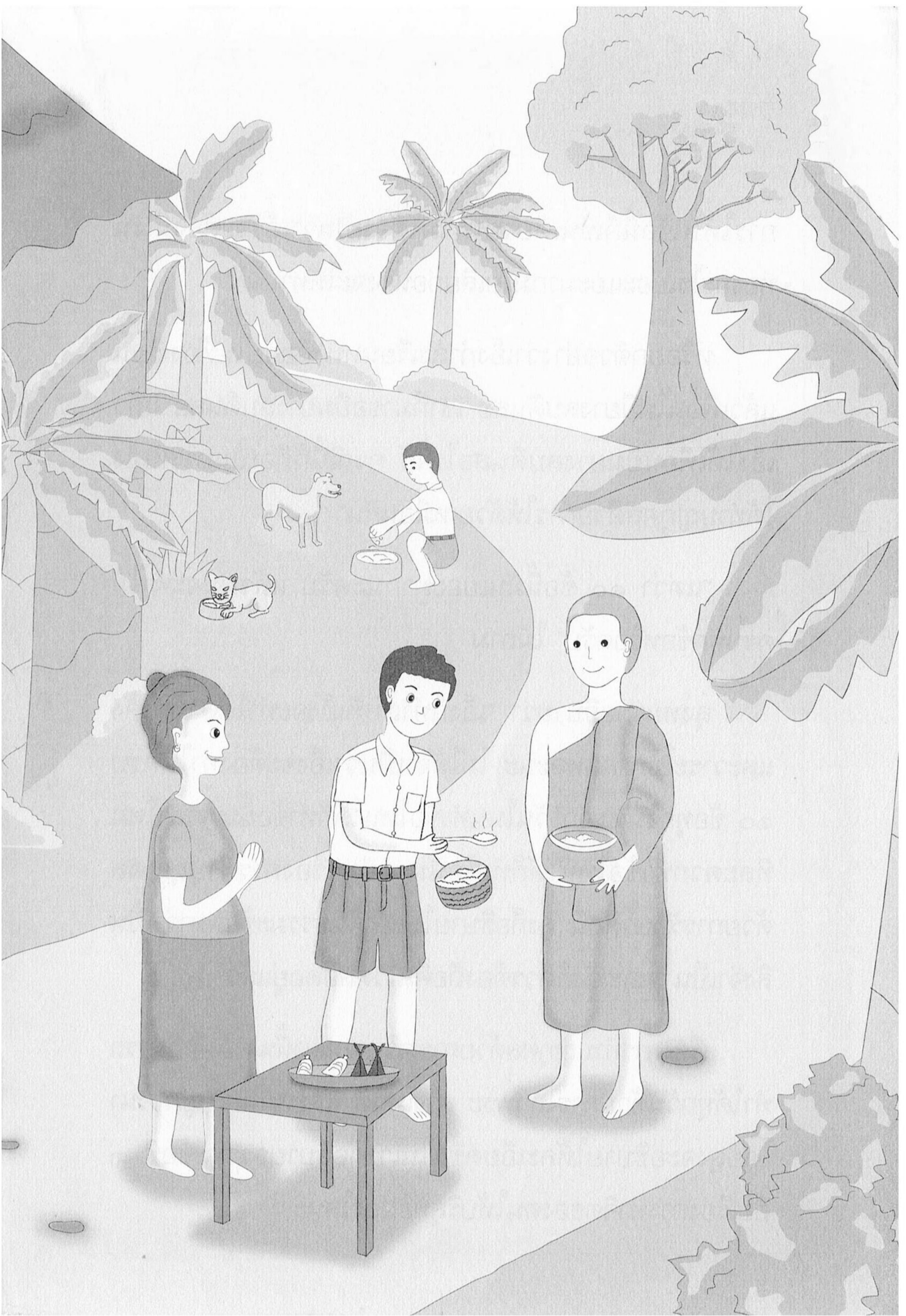
๙. *ธัมมะเทสะนามัย* คือทำบุญกุศลด้วยการสั่งสอนธรรม

๑๐. *ทิฏฐุชุกัมม์* คือทำบุญกุศลด้วยการทำความเห็นให้ตรงตามคลองธรรม

สังเกตนะว่าที่เอ็งพูดถึงการทำบุญกุศลด้วยการให้เงินหรือให้ของแก่คนอื่นนั้น มันเป็นเพียงแค่ข้อเดียวในบุญกิริยา-วัตถุ ๑๐ ข้อ คือการทำบุญด้วยการให้เท่านั้น แต่การทำบุญกุศลด้วยวิธีการอื่นๆ อีก ๙ วิธีนั้นไม่ได้จำเป็นต้องใช้เงินทองหรือสิ่งของใดๆ

นอกจากนี้แล้ว ในข้อแรกเรื่องการทำบุญกุศลด้วยการให้นั้น เอ็งไม่ได้จำเป็นต้องมีเงินทองอะไรมากมายที่จะให้แก่คนอื่นๆ แม้เอ็งจะมีเพียงของเล็กน้อย ก็ถือว่าให้ได้เหมือนกัน อย่างเช่นเอ็งกินข้าวแล้วมีเศษข้าวเหลืออยู่ในจาน เอ็งเอาเศษข้าวนั้นไปวางไว้ให้นกหรือมดได้กิน ก็ถือว่าเป็นการให้ทานเช่นกัน ซึ่งเอ็งสามารถทำได้โดยไม่ต้องใช้เงินเลย แต่ว่าเอ็งก็ต้องดูด้วยนะ ไม่ใช่ว่าไปวางให้นกหรือมดกินตรงไหนแล้วทำให้คนอื่นเขาเดือดร้อน อย่างนี้ก็ไม่ดี

หรือสมมุติว่าเอ็งมีเงินเก็บอยู่เพียงสลึงเดียว และเอ็งเห็นเขากำลังเรี่ยไรเงินไปสร้างโรงพยาบาล ไปสร้างวัด หรือไปทำประโยชน์อื่นใดก็ตาม เอ็งนำเงินสลึงเดียวของเอ็งนั้นไปร่วมสมทบทำบุญกับเขาด้วย ก็ถือว่าเอ็งได้ทำบุญกุศลด้วย

การให้ในข้อนี้ก็เช่นเดียวกัน ไม่ได้จำเป็นว่าเอ็งจะต้องมีเงินทองอะไรเยอะแยะมากมายเสียก่อนจึงจะให้ทานได้

หรือยกตัวอย่างว่าเอ็งกำลังเรียนหนังสืออยู่ในห้องเรียนแล้วเพื่อนไม่มียางลบดินสอ เขาก็มาขอยืมยางลบดินสอ แล้วเอ็งให้เพื่อนยืมยางลบดินสอไปใช้ กรณีนี้ก็ถือเป็นการที่เอ็งได้ทำบุญกุศลด้วยการให้ด้วยเหมือนกัน”

“แต่ว่า ๑๐ ข้อนี้มันเยอะมากนะครับ แล้วผมจะทำได้ครบทุกข้อหรือครับ” ไม้ถาม

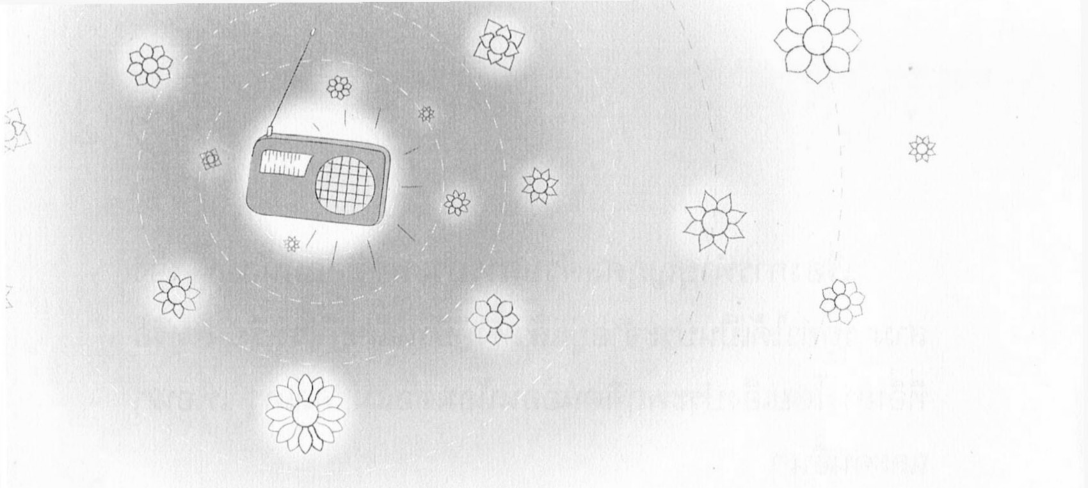
ลุงหมากอธิบายว่า “เอ็งก็ทำเท่าที่เอ็งจะทำได้ตามกำลังและวาระโอกาสแหละนะ ไม่ได้จำเป็นว่าเอ็งจะต้องทำให้ครบ ๑๐ ข้อทุกวันหรอก วันไหนทำข้อไหนได้ก็ทำข้อนั้น เวลาไหนที่สะดวกทำข้อไหนได้ก็ทำข้อนั้น อย่างเรื่องการทำบุญกุศลด้วยการรักษาศีลนี้ ลุงก็อธิบายไปแล้วในธรรมะข้อแรกว่าเป็นสิ่งจำเป็น และเอ็งก็ควรต้องถือศีลไว้ตลอดอยู่แล้ว

เรื่องการทำบุญกุศลด้วยการเจริญภาวนานั้น เอ็งก็สามารถทำได้ทุกวันด้วยการไหว้พระ สวดมนต์ และหมั่นเจริญภาวนา โดยลุงจะอธิบายให้ละเอียดขึ้นในเวลาอธิบายธรรมะข้อที่ ๓ คือเรื่องการทำจิตของตนให้บริสุทธิ์ผ่องใสนะ

เรื่องการทำบุญกุศลด้วยการประพฤติอ่อนน้อมนี้ เอ็งสามารถทำได้เป็นประจำอยู่แล้วทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน หรือที่อื่นๆ โดยเอ็งประพฤติตนอ่อนน้อมต่อแม่ คุณครู เพื่อนๆ และคนอื่นๆ

เรื่องการทำบุญกุศลด้วยการช่วยขวนขวายรับใช้ เอ็งสามารถทำได้เป็นประจำอยู่แล้วทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนเช่นกัน โดยหากแม่มีงานอะไรที่เอ็งพอจะช่วยเหลือหรือรับใช้ทำได้ หรือคุณครูมีงานอะไรที่เอ็งพอจะช่วยเหลือหรือรับใช้ทำได้ แล้วเอ็งช่วยขวนขวายรับใช้ดังกล่าว ก็คือได้ทำบุญกุศลในวิธีนี้แล้ว

เรื่องการทำบุญกุศลด้วยการเฉลี่ยหรืออุทิศส่วนบุญกุศลให้ผู้อื่น เอ็งก็สามารถทำได้ไม่ยาก และทำที่ไหนก็ได้ แค่เพียงเอ็งระลึกในใจว่าขอเฉลี่ยหรืออุทิศส่วนบุญกุศลที่เอ็งได้ทำนั้นให้แก่ผู้อื่น แต่จะเฉลี่ยหรืออุทิศส่วนบุญกุศลให้ผู้อื่นได้นี้ เอ็งจะต้องมีบุญกุศลที่จะเฉลี่ยหรืออุทิศให้ก่อนนะ คือเอ็งต้องทำบุญกุศลเสียก่อน

เรื่องการทำบุญกุศลด้วยการยินดีหรืออนุโมทนากับบุญกุศลของผู้อื่น เอ็งก็สามารถทำได้ทุกครั้งที่เอ็งพบเห็น ได้ยินได้ฟัง หรือได้ทราบถึงการทำบุญกุศลของผู้อื่น โดยเอ็งก็ยินดี หรืออนุโมทนาในบุญกุศลของผู้อื่นนั้นได้ วิธีนี้ก็ไม่ยากอะไรใช่ไหม

เรื่องการทำบุญกุศลด้วยการฟังธรรม เอ็งก็สามารถทำได้ตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสม เอ็งจะฟังธรรมเทศนาที่วัด หรือฟังธรรมเทศนาตามวิทยุ หรือจะฟังธรรมจากคนอื่นที่สอนธรรมะให้เอ็ง อย่างเช่นลุงสอนเรื่องบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ให้เอ็งฟังอยู่ในเวลานี้ เอ็งก็ได้บุญกุศลด้วยการฟังธรรมเช่นกัน หรือบางทีเอ็งอาจจะไม่ได้ฟังธรรม แต่ได้อ่านหนังสือธรรมะในห้องสมุดที่โรงเรียน หรืออ่านหนังสือธรรมะในสถานที่ไหนๆ ก็ถือว่าเป็นการทำบุญกุศลโดยวิธีนี้ด้วยเช่นกัน โดยไม่ได้จำเป็นว่าจะต้องไปฟังพระเทศน์ที่วัดเท่านั้น

เรื่องการทำบุญกุศลด้วยการสั่งสอนธรรมนี้ เอ็งก็พอจะหาโอกาสทำได้ โดยหากเอ็งสอนน้อง หรือสอนเพื่อนๆ ในเรื่องธรรมะใดๆ ก็ถือว่าเป็นการทำบุญกุศลด้วยวิธีการสั่งสอนธรรมได้ อย่างลุงกำลังสอนเรื่องบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ให้เอ็งในเวลานี้ ลุงก็ได้บุญกุศลด้วยการสั่งสอนธรรมเช่นกัน

เรื่องการทำบุญกุศลด้วยการทำความเห็นให้ตรงตามคลองธรรมนั้น เอ็งก็สามารถทำได้ โดยการหมั่นศึกษาและฝึกฝนปฏิบัติธรรม ๓ ข้อนี้ แล้วเอ็งก็จะค่อยๆ พัฒนาตนเองให้มีความเห็นตรงตามคลองธรรม โดยลดความเห็นหรือความเชื่อในสิ่งที่ผิดๆ ให้ลดน้อยลง

เห็นไหมว่าเรื่องการทำบุญกุศล ๑๐ วิธีหรือเรื่องบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ นี้ มันไม่ใช่เรื่องยากเย็นแสนเข็ญอะไร และก็อยู่ในวิสัยที่เด็กอย่างเอ็งสามารถจะทำได้ทุกข้อเลย ฉะนั้นแล้วเอ็งอย่าไปหลงเข้าใจผิดว่าการทำบุญกุศลนั้นจะต้องทำด้วยการใช้เงินทองหรือให้ของคนอื่นเท่านั้น หรือหลงเข้าใจผิดว่าการทำบุญกุศลเป็นเรื่องที่เหลือวิสัยหรือเกินกำลังที่เด็กอย่างเอ็งจะทำได้ เพราะอันที่จริงแล้ว เอ็งสามารถทำบุญกุศลได้ทุกเวลา

และโอกาสตามกำลังของตนเอง เพียงแต่ต้องรู้วิธีทำ และมีความเพียรที่จะทำเท่านั้นเอง”

ไม้ฟังลุงหมากอธิบายมายาวแล้ว ก็แสดงความเห็นกับลุงหมากว่า “ผมไม่เคยทราบมาก่อนเลยว่า ผมจะสามารถทำบุญกุศลในชีวิตประจำวันของผมได้หลายวิธีขนาดนี้ ผมจะนำวิธีเหล่านี้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของผมต่อไปครับ ซึ่งหากเป็นไปตามที่คุณลุงสอนผมนี้ คุณลุงสอนธรรมะผม คุณลุงก็ได้บุญกุศลจากการสั่งสอนธรรมะ หากผมยินดีหรืออนุโมทนากับบุญกุศลของคุณลุง ผมก็ได้บุญกุศลด้วยใช่ไหมครับ”

“ใช่แล้วล่ะ เอ็งเข้าใจอะไรได้รวดเร็วดีมากนะ” ลุงหมากตอบ

ไม้ยกมือทั้งสองข้างขึ้นมาพนมมือพร้อมกับบอกว่าขออนุโมทนากับบุญกุศลของคุณลุงหมาก แล้วไม้ก็ถามลุงหมากต่อไปว่า “หากเป็นไปตามที่คุณลุงสอนผมแล้ว เมื่อผมฟังคุณลุงสอนธรรมะ ผมก็ได้บุญกุศลจากการฟังธรรมด้วยใช่ไหมครับ”

“ถูกต้อง” ลุงหมากตอบ

“แล้วผมก็สามารถอุทิศบุญที่ผมได้จากการอนุโมทนาบุญเมื่อครู่นี้ และบุญจากการฟังธรรมของผมให้แก่พ่อของผมที่ล่วงลับไปแล้วได้ใช่ไหมครับ”

“ใช่แล้ว โดยนอกจากจะอุทิศบุญกุศลให้แก่พ่อที่ล่วงลับไปแล้ว เอ็งจะอุทิศให้แก่คนอื่นๆ ที่ล่วงลับไปแล้ว หรืออุทิศให้แก่คนอื่นๆ ที่ยังมีชีวิตด้วยอยู่ก็ได้ หรืออุทิศให้แก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย เปรตทั้งหลาย ญาติทั้งหลาย เทวดาทั้งหลาย หรือเอ็งก็อาจจะเคยได้ยินใครๆ เขาบอกว่าอุทิศให้แก่ผู้มีพระคุณทั้งหลาย ซึ่งนอกจากพ่อแม่และครูอาจารย์ของเราแล้ว ผู้มีพระคุณคนอื่นๆ ที่สำคัญ ยกตัวอย่างเช่น พระเจ้าแผ่นดินหรือในหลวงที่ท่านทรงเสียสละทุ่มเททำงานหนักมาตลอดพระชนม์ชีพ เพื่อประโยชน์และความผาสุกของประชาชน เอ็งก็สามารถอุทิศบุญกุศลถวายท่านได้เช่นกัน”

“โอ้โห บุญกุศลของผมจะมากพอที่จะไปอุทิศถวายให้ในหลวงได้หรือครับคุณลุง” ไม้ตกใจ

ลุงหมากอธิบายว่า “เอ็งตั้งใจฟังให้ดีนะ น้ำในเขื่อนจำนวนมากมายมหาศาล ซึ่งทำประโยชน์ได้มากมายก็ล้วนมาจากหยดน้ำฝนเล็กๆ ที่มารวมกันนี่แหละ ฉะนั้นแล้วเอ็ง

อย่าได้ดูหมิ่นว่าเป็นเพียงบุญกุศลเล็กน้อยแล้วจึงไม่ทำหรือจะอุทิศไม่ได้ เพราะเมื่อรวมบุญกุศลเล็กน้อยเข้าไปเยอะๆ แล้วก็เป็นบุญกุศลกองใหญ่ได้ ในทางกลับกัน เอ็งก็อย่าได้ดูหมิ่นว่าเป็นบาปอกุศลเล็กน้อยแล้วจึงทำ เพราะเมื่อรวมบาปอกุศลเล็กน้อยเข้าไปเยอะๆ แล้ว มันก็เป็นบาปอกุศลกองใหญ่ได้เช่นกัน ฉันใดก็ฉันนั้น”

ไม้ฟังลุงหมากอธิบายแล้ว เขาจึงพนมมือขึ้นอธิษฐานจิตเพื่ออุทิศบุญกุศลดังกล่าวให้แก่พ่อแม่ น้องชาย ครูอาจารย์ สรรพสัตว์ทั้งหลาย เปรตทั้งหลาย เทวดาทั้งหลาย ญาติทั้งหลาย ผู้มีพระคุณทั้งหลาย และอุทิศถวายแด่ในหลวงด้วย

จากนั้นแล้ว ไม้ก็ถามลุงหมากว่า “ทีนี้ ถ้าผมสามารถละเว้นบาปอกุศลทั้งปวงในข้อแรก และทำบุญกุศลทั้งหลายให้ถึงพร้อมในธรรมะข้อ ๒ แล้ว ก็ถือว่าผมเป็นคนดีแล้วใช่ไหมครับ”

“ยังไม่พอ เพราะเอ็งต้องทำจิตของตนให้บริสุทธิ์ผ่องใสในข้อ ๓ ด้วย”

จากนั้นแล้ว ลุงหมากได้อธิบายธรรมะในเรื่องข้อที่ ๓ ว่า
“ธรรมะข้อที่ ๓ คือการทำจิตของตนให้บริสุทธิ์ผ่องใส ก็เป็น
สิ่งจำเป็นสำหรับเอ็งที่จะเป็นคนดีด้วยเช่นกัน เพียงแค่ธรรมะ
๒ ข้อแรกนั้นยังไม่เพียงพอ”

“ทำไมเพียงแค่ธรรมะ ๒ ข้อแรกถึงยังไม่พอครับ แค่
เพียงผมไม่ได้ทำชั่ว และผมทำดี ก็น่าจะถือว่าผมเป็นคนดี
ได้แล้วไม่ใช่หรือครับ” ไม้สงสัย

“ยังไม่ได้หรอก สมมุตินะว่ามีคนๆ หนึ่งเขาไม่ได้มา
ทำร้ายอะไรเอ็ง และเขาเอาขนมให้เอ็งด้วย แต่ว่าใจเขามีความ
แค้นแม่เอ็ง และหมกมุ่นคิดแต่เรื่องจะข่มขืนและฆ่าแม่เอ็ง
ทั้งวัน เช่นนี้แล้ว เอ็งจะถือว่าเขาเป็นคนดีได้ไหม”

ไม้ตอบว่า “ไม่ครับ”

ลุงหมากตอบว่า “ใช่แล้ว คนเราจะดี ก็ต้องดีทั้งกาย
วาจาและใจ นอกจากนี้แล้วนะ การกระทำทางกายและทาง
วาจา ล้วนแล้วแต่มีต้นเหตุจากใจเป็นสำคัญ ถ้าหากเอ็งมี
จิตใจที่โดนกิเลสเข้าครอบงำแล้ว เช่น หมกมุ่นคิดแต่เรื่อง

พยาบาทปองร้ายคนอื่น หรือคิดแต่เรื่องโลภอยากได้ของของคนอื่นแล้ว ท้ายที่สุด ความพยาบาทหรือความโลภดังกล่าวครอบงำใจเอ็งได้ ก็ย่อมจะส่งผลให้การกระทำทางกาย และทางวาจาของเอ็งเป็นไปเพื่อกิเลสเหล่านั้น ฉะนั้นแล้วเอ็งต้องฝึกพัฒนาจิตใจตนเอง เพื่อจะไม่ให้กิเลสครอบงำใจด้วย หรือฝึกพัฒนาให้ใจบริสุทธิ์ผ่องใสนั่นแหละ”

“กิเลสคืออะไรบ้างหรือครับ” ไม้ถาม

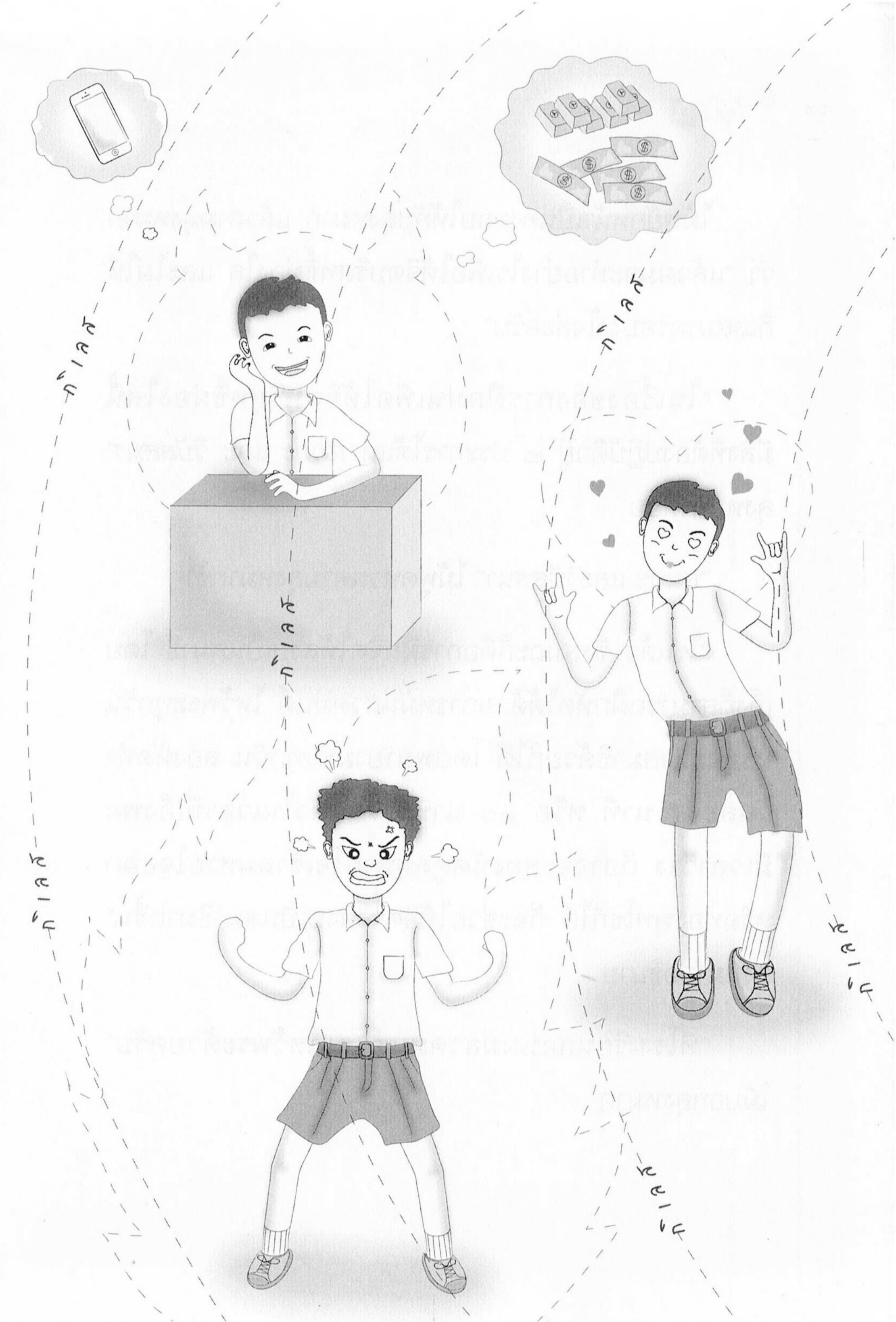
“หากพิจารณาอย่างง่ายๆ เราสามารถแบ่งกิเลสออกเป็น ๓ ตัว ได้แก่

๑. *โลภะ* คือความอยาก เช่น อยากได้ อยากมี อยากเป็นทั้งหลาย

๒. *โทสะ* คือความโกรธ ความโมโห หรือความไม่พอใจ

๓. *โมหะ* คือความหลง เช่น เอ็งเหม่อลอยหรือฟุ้งซ่านไปคิดเรื่องโน้นเรื่องนี้ เป็นต้น

หรือเราอาจจะเรียกกิเลส ๓ ตัวนี้ง่ายๆ ว่า โลภ โกรธ หลงก็ได้ เอ็งเคยได้ยินบ้างไหม”

กิเลส

ไม้พยักหน้าเป็นคำตอบให้กับลุงหมาก แล้วถามลุงหมากว่า "แล้วผมจะทำอย่างไรเพื่อให้จิตบริสุทธิ์ผ่องใส และไม่ให้กิเลสมาครอบงำใจล่ะครับ"

"ในเรื่องของการฝึกฝนเพื่อให้จิตบริสุทธิ์ผ่องใสนี้ มีสิ่งที่ต้องปฏิบัติอยู่ ๒ ประการได้แก่ *สมถะ* และ *วิปัสสนา*" ลุงหมากตอบ

"สมถะ และวิปัสสนา" ไม้พูดทวนตามลุงหมากช้าๆ

"ใช่แล้ว ซึ่งสมถะก็คือการฝึกจิตให้สงบเป็นสมาธิ โดยเอ็งก็สามารถฝึกหัดได้ด้วยการหมั่นสวดมนต์ ไหว้พระทุกวัน หรือจะนั่งสมาธิด้วยก็ได้ โดยพยายามทำทุกวัน ลองหัดทำวันละ ๕ นาที หรือ ๑๐ นาทีก็ได้ แล้วในเวลาที่เอ็งพอมีเวลาว่าง ก็อาจจะลองหัดดูลมหายใจเข้าลมหายใจออก หรือท่องพุทโธก็ได้ ก็จะช่วยให้จิตใจสงบเป็นสมาธิมากขึ้น" ลุงหมากอธิบาย

"ที่โรงเรียนสอนผมสวดมนต์และไหว้พระด้วยครับ" ไม้บอกลุงหมาก

"นั่นแหละ จะสวดมนต์บทไหนก็ได้ เพียงแต่ให้เอ็งหมั่นสวดทุกวัน"

"แล้ววิปัสสนาล่ะครับ ทำอย่างไร" ไม้ถาม

ลุงหมากอธิบายว่า "อันนี้ต้องตั้งใจฟังนะ การเจริญวิปัสสนา หมายถึง การฝึกอบรมปัญญาให้เห็นรูปธรรมนามธรรมทั้งหลายตามความเป็นจริงคือเห็นว่าเป็นไตรลักษณ์ ได้แก่ ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และเป็นอนัตตา"

"ผมไม่เข้าใจครับว่าลุงพูดอะไร" ไม้ทำหน้างุนงง

"เอาอย่างนี้ ขอแยกอธิบายอย่างนี้ เอ็งไม่ต้องจำคำว่ารูปธรรมนามธรรมหรอกนะ ให้เพียงจำว่าเป็นการฝึกให้มีปัญญาเห็นกายและเห็นใจตามความเป็นจริง ไม่ต้องเห็นกายหรือใจคนอื่นนะ แต่ให้เห็นกายและใจตนเอง โดยเอ็งจะเห็นกายหรือเห็นใจตนเองได้ต่อเมื่อเอ็งมีสติ เช่นนี้แล้ว ก็คือว่าให้เอ็งฝึกหัดโดยหมั่นที่จะมีสติรู้ทันกายและใจของตนเองนั่นเอง เพื่อที่จะได้เห็นกายและใจตามความเป็นจริง"

"พระพุทธเจ้าทรงสอนให้เราฝึกมีสติรู้กายและใจตนเองด้วยหรือครับ" ไม้ถาม

“ใช่ พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ในเรื่องสติปัฏฐาน ซึ่งมีรายละเอียดหลายเรื่อง แต่ลุงยกมาแค่เรื่องกายานุปัสสนา คือการมีสติตามรู้กาย และจิตตานุปัสสนา คือการมีสติตามรู้จิตเท่านั้น” ลุงหมากอธิบาย

“โอ แค่ฟังคำภาษายากๆ ผมก็งงแล้วครับ ผมทำไม่ได้หรอกครับคุณลุง” ไม้เริ่มรู้สึกท้อแท้สำหรับธรรมะข้อที่ ๓ นี่แล้ว

“อย่าไปยึดติดกับภาษายากๆ ที่ลุงบอกเมื่อครู่นี้เลยนะ จำง่ายๆ แค่ว่าให้เอ็งฝึกมีสติรู้กาย อะไรเกิดขึ้นในกาย ให้รู้ทัน และฝึกมีสติรู้ใจ อะไรเกิดขึ้นในใจ ก็ให้รู้ทัน แค่นี้เองทำได้ไหม”

ไม้ยกมือขึ้นเกาศีรษะแกรกๆ พร้อมกับพูดว่า “คุณลุงยกตัวอย่างให้ผมบ้างได้ไหมครับ”

ลุงหมากถามว่า “อย่างตอนนี้เอ็งยกมือขึ้นเกาหัว เอ็งรู้สึกไหมว่าเอ็งกำลังยกมือขึ้นเกาหัว”

“เมื่อครู่นี้ผมไม่รู้สึกครับ แต่พอลุงบอก ตอนนี้ผมรู้สึกแล้วว่าผมกำลังเกาหัว”

"นั่นแหละตอนที่เอ็งเกาหัวโดยไม่รู้สึกตัว ก็เรียกว่าไม่มีสติรู้กาย แต่ในเวลาที่เอ็งรู้สึกว่ามือกำลังเกาหัวก็เรียกว่าเอ็งมีสติรู้กายแล้ว หรืออย่างเมื่อครู่นี้ ตอนที่เอ็งกำลังพูดถามลุงน่ะ เอ็งรู้สึกไหมว่าปากกำลังขยับพูดถาม ถ้าเอ็งรู้สึกว่าปากกำลังขยับถาม ก็คือเอ็งกำลังมีสติรู้กายแล้ว"

ไม้พยักหน้าด้วยความเข้าใจ

"เห็นไหมว่าเอ็งกำลังพยักหน้า ถ้าเอ็งรู้ทันว่าร่างกายกำลังพยักหน้า ก็คือเอ็งมีสติรู้ทันกายเช่นกัน" ลุงหมากยกตัวอย่าง

ไม้พยักหน้าด้วยความเข้าใจอีก

ลุงหมากเห็นแล้วจึงอธิบายต่อไปว่า "ส่วนการมีสติรู้ทันใจนั้น ยกตัวอย่างเช่น เมื่อครู่นี้ที่เอ็งขอให้ลุงยกตัวอย่างนั้นเอ็งรู้สึกไหมว่าในใจของเอ็งนั้นเกิดมีความสงสัยอยู่"

"ใช่ครับ เมื่อครู่นี้ผมมีความสงสัยอยู่" ไม้ตอบ

"ถ้าในใจเอ็งเกิดมีความสงสัย แล้วเอ็งมีสติรู้ทันใจว่ามีความสงสัยเกิดขึ้นในใจ ก็เรียกได้ว่าเอ็งมีสติรู้ทันใจแล้ว และเมื่อเอ็งได้ฟังลุงตอบข้อสงสัย และหายสงสัยแล้ว เอ็งเห็นได้ว่าความสงสัยที่เกิดขึ้นเมื่อครู่ในใจนั้นหายไปแล้ว ก็เรียกได้ว่าเอ็งมีสติรู้ทันใจเช่นกัน ความรู้สึกต่างๆ ในใจก็เช่นกัน รู้สึกสุข ทุกข์ รัก โลภ โกรธ หลง ท้อแท้ เบื่อ เซ็ง โมโหหงุดหงิด พอใจ ชอบใจ สารพัดสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นในใจก็ให้ฝึกรู้ทัน ทั้งนี้ เวลาที่มีสติรู้นี้ มันจะรู้ได้ทีละอย่างนะ เดี๋ยวก็ไปรู้กาย เดี๋ยวก็ไปรู้ใจ ก็แล้วแต่ว่าสติจะไปรู้อย่างไหน" ลุงหมากอธิบาย

"แล้วการที่ผมคอยฝึกรู้ทันกายและรู้ทันใจอย่างนี้แล้วจะเกิดประโยชน์อะไรครับ" ไม้ถาม

ลุงหมากตอบว่า "หากเอ็งฝึกหัดมีสติรู้ทันกายและใจไปเรื่อย เพื่อเป็นการฝึกอบรมปัญญาให้เห็นไตรลักษณ์แล้ว โดยคำว่า ไตรลักษณ์ แปลว่าลักษณะ ๓ อย่าง คือ ๑. เป็น *อนิจจัง* คือไม่เที่ยง ไม่คงที่ หรือเกิดขึ้นแล้วดับไป ๒. เป็น *ทุกขัง* คือเป็นทุกข์ ทนอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ และ ๓. เป็น *อนัตตา* คือไม่ใช่ตัวตน แต่มันเกิดขึ้นและดับไปตามเหตุปัจจัย

ทีนี้ ถ้าเอ็งฝึกจนมีสติเห็นกายและใจเป็นไตรลักษณ์แล้ว กิเลสทั้งหลายที่ผ่านเข้ามาในใจก็ล้วนเป็นไตรลักษณ์เช่นกัน คือมันไม่เที่ยง ทนอยู่ไม่ได้ และไม่ใช่ตัวตน เอ็งก็จะไม่ถูกกิเลสที่ผ่านเข้ามาในใจครอบงำใจ เพราะเอ็งรู้ทันว่ามันไม่เที่ยง ทนอยู่ไม่ได้ และไม่ใช่ตัวตน

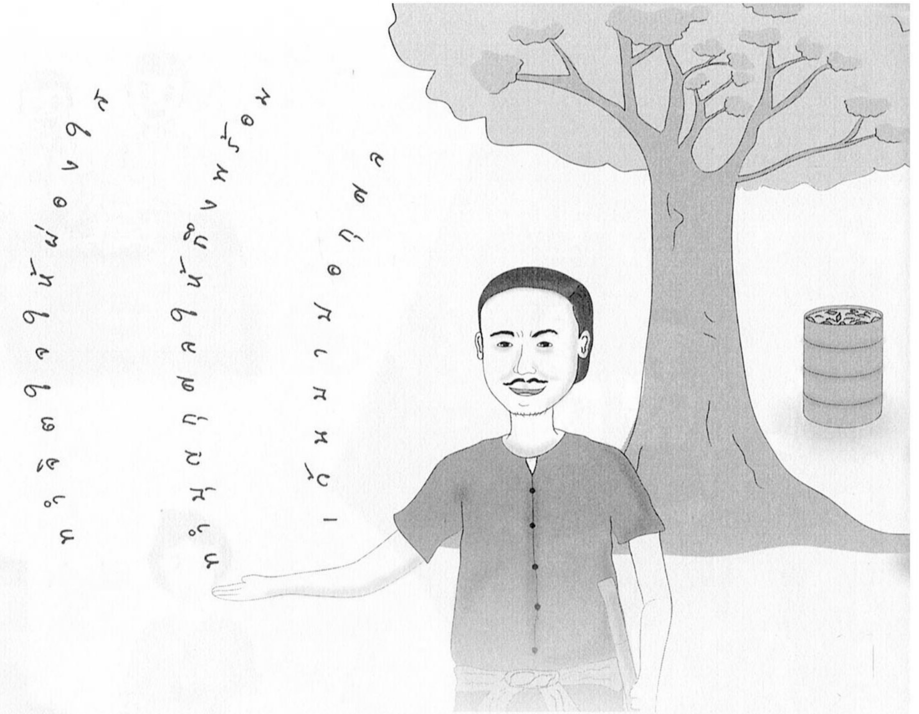
ยกตัวอย่างว่า เอ็งมีสติรู้ทันใจ โดยอะไรเกิดขึ้นในใจเอ็งก็รู้ทัน ทีนี้เวลาที่กิเลสคือโลภ โกรธ หลง ผ่านเข้ามาในใจเอ็งก็จะมีสติรู้ทัน เอ็งจะเห็นได้ว่ากิเลสทั้งหลายเหล่านี้มันไม่เที่ยง มันทนอยู่ไม่ได้ และไม่ใช่ตัวตน แต่มันเกิดขึ้นมาในใจตามเหตุปัจจัย แล้วก็ดับไปตามเหตุปัจจัย โดยเมื่อเอ็ง

เห็นเช่นนี้แล้ว ก็ช่วยไม่ให้เอ็งต้องถูกกิเลสเหล่านี้ครอบงำใจ เข้าใจไหม"

ลุงหมากอธิบายให้ไม้ฟังถึงตรงนี้แล้วก็มองไปที่ท้องฟ้า และเห็นว่าน่าจะเป็นเวลาเย็นมากแล้ว จึงบอกกับไม้ว่า "นี่ก็เย็นมากแล้ว เอ็งควรจะรีบกลับบ้านได้แล้วล่ะ เดี๋ยวแม่เอ็งจะเป็นห่วง และลุงก็ตั้งใจจะกวาดตรงนี้ให้เสร็จก่อน เอ็งลองเอาไปฝึกฝนปฏิบัติดูก่อน แล้วเราค่อยมาคุยกันต่อวันหลังก็แล้วกัน"

"ได้ครับคุณลุง ผมจะไปหัดฝึกฝนปฏิบัติก่อน แล้วจะมาขอให้คุณลุงสอนเพิ่มเติม เพราะแค่นี้ก็เยอะแล้ว"

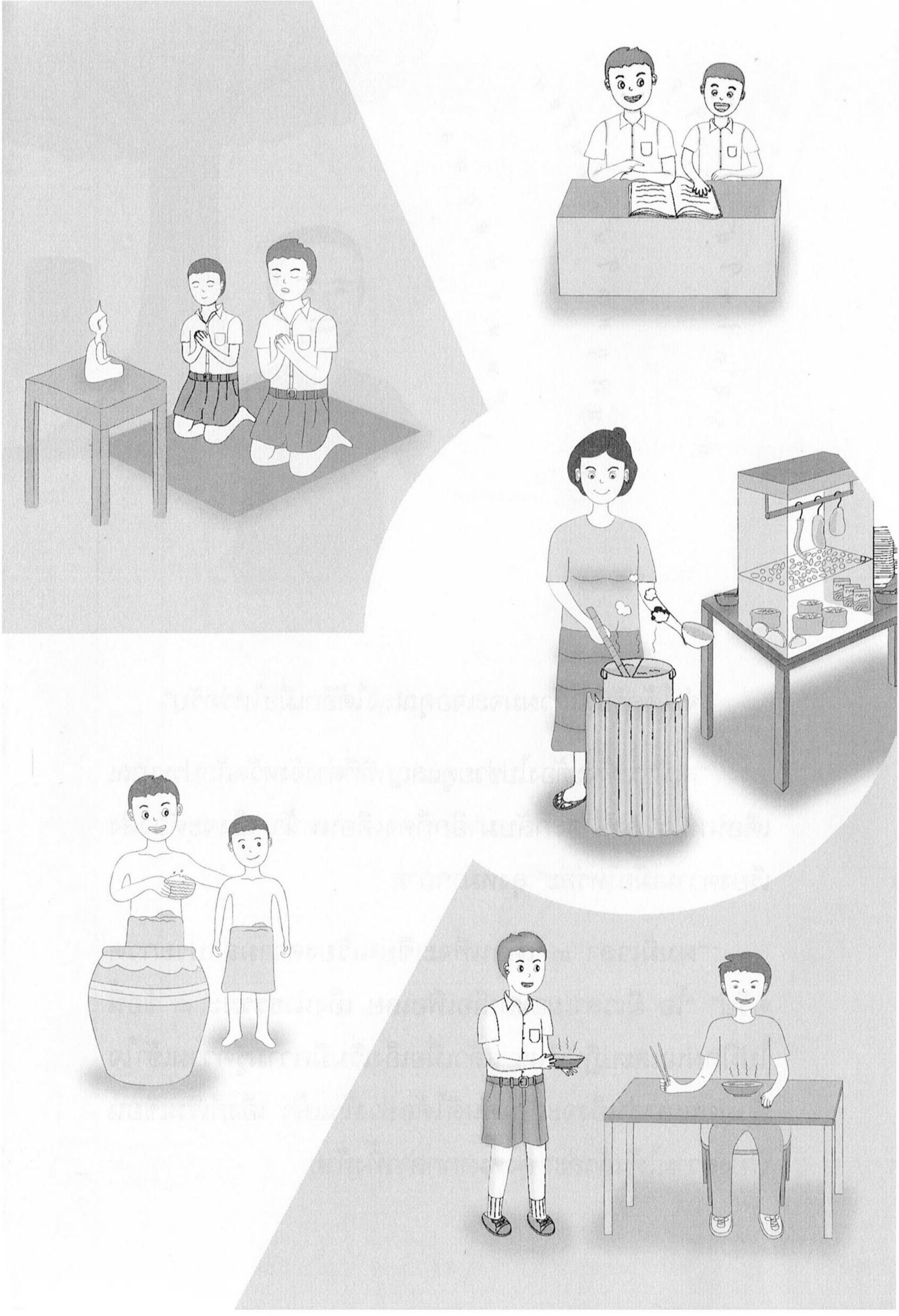
"ไม่เยอะหรอก แค่ ๓ ข้อเอง จำได้ไหม ข้อ ๑. ละเว้นบาปอกุศลทั้งปวง คือให้ฝึกถือศีล ๕ ข้อ ๒. ทำบุญกุศลทั้งหลายให้ถึงพร้อม คือให้ฝึกทำบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ โดยทำข้อที่เอ็งสามารถทำได้ตามวาระโอกาส และข้อ ๓. ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส คือฝึกสมถะและวิปัสสนา โดยหมั่นไหว้พระสวดมนต์ ทำสมาธิ และฝึกหัดมีสติรู้ทันกายใจตนเอง เพื่อไม่ให้กิเลสมาครอบงำใจ แค่นี้เอง จำได้ไหม"

“จำได้ครับ แล้วผมจะเจอคุณลุงได้อีกเมื่อไหร่ครับ”

“ลุงมีธุระที่จะต้องไปช่วยดูแลญาติที่ต่างจังหวัดสักประมาณเดือนหนึ่ง ลุงน่าจะกลับมาอีกก็คงเดือนหน้า เอ็งจะต้องส่งเรียงความเมื่อไหร่ล่ะ” ลุงหมากถาม

“ผมมีเวลา ๓ เดือนที่จะเขียนเรียงความส่งประกวดครับ” “โอ มีเวลาเยอะเหลือเฟือเลย เอ็งนำธรรมะ ๓ ข้อนี้ไปฝึกฝนและปฏิบัตินะ แล้วเมื่อเอ็งเริ่มมีความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองว่าเอ็งจะเป็นคนดีได้อย่างไรแล้ว เอ็งก็เริ่มเขียนเรียงความได้แล้วล่ะ” ลุงหมากกล่าวทิ้งท้าย

๙

ฝึกฝนปฏิบัติ

ไม้กลับถึงบ้านในเวลาเย็นมากแล้ว เพราะเขาใช้เวลาในห้องสมุดที่โรงเรียน แล้วยังมาใช้เวลาเรียนรู้จากลุงหมากอีก แม่ของไม้จึงนั่งรอไม้ด้วยความกระวนกระวาย เพราะว่าไม้กลับเย็นผิดปกติมาก

"ผมกลับมาแล้วครับแม่" ไม้ตะโกนบอกแม่ทันทีที่เข้ามาในบ้าน

แม่ของไม้รีบออกมาเจอไม้ด้วยความโมโหพร้อมกับบอกไม้ว่า "หายหัวไปไหนมา กลับมาถึงบ้านเสียเย็นป่านนี้ แกรู้ไหมว่าแม่เป็นห่วงแกขนาดไหน"

หลังจากที่ไม้ได้เรียนรู้จากลุงหมากแล้ว ไม้ก็ตั้งใจเริ่มฝึกฝนปฏิบัติธรรมะ ๓ ข้ออย่างเคร่งครัด ไม้รีบพนมมือไหว้คุณแม่ แล้วบอกว่า “ผมขอโทษครับคุณแม่ ผมใช้เวลาหาข้อมูลสำหรับเขียนเรียงความนานเกินไปหน่อยครับ เดี๋ยวผมจะรีบพาน้องอาบน้ำ กินข้าว และสอนน้องให้ทำการบ้านนะครับ”

แม้ว่าแม่ของไม้จะมีอาการโมโหไม้อยู่ในขณะนั้นก็ตาม แต่พอได้เห็นอากัปกิริยาของไม้ที่แตกต่างไปจากเดิมอย่างมากแล้ว ก็ทำให้หล่อนชะงักและเกิดความสงสัยว่า “เอ๊ะ ยังไงกันแน่ วันนี้เกิดอะไรขึ้น”

ระหว่างที่แม่กำลังหยุดชะงักนั้นเอง ไม้ก็เข้าไปในบ้านพร้อมกับพาน้องไปอาบน้ำ กินข้าว แล้วก็สอนให้น้องทำการบ้านจนเสร็จ

หลังจากที่ไม้สอนน้องให้ทำการบ้านเสร็จ และพาน้องเข้านอนแล้ว ไม้ก็นั่งทำการบ้านของตนเองจนเสร็จ แล้วไม้ก็ถามแม่ว่า “แม่ครับ แม่มีอะไรจะให้ผมช่วยทำอีกไหมครับไม่อย่างนั้น ผมจะเข้านอนแล้วครับ”

แม่ของไม้ได้ยินไม้บอกเช่นนั้นแล้ว ก็รู้สึกสงสัยถึงกิริยาที่ผิดปกติจากเดิมของไม้ จึงถามไม้ว่า "นี่วันนี้ไม้เป็นอะไรน่ะ เราไปทำอะไรผิดหรือทำอะไรไม่ดีมาหรือเปล่า สารภาพกับแม่มาเดี๋ยวนี้เลยนะ"

"ไม่มีอะไรครับ ผมไม่ได้ไปทำอะไรผิดหรือไม่ได้ทำอะไรไม่ดีครับ" ไม้ตอบ

"แล้วทำไมคืนนี้ถึงมีพฤติกรรมแปลกๆ ปรับปรุงตัวเองอย่างนี้ล่ะ" แม่ถามต่อ

"อ้อ ไม่มีอะไรครับ ผมแค่กำลังฝึกฝนปฏิบัติตนเองให้เป็นคนดี เพื่อจะหาข้อมูลเขียนเรียงความประกวดในหัวข้อฉันจะโตขึ้นเป็นคนดีครับ" ไม้อธิบาย

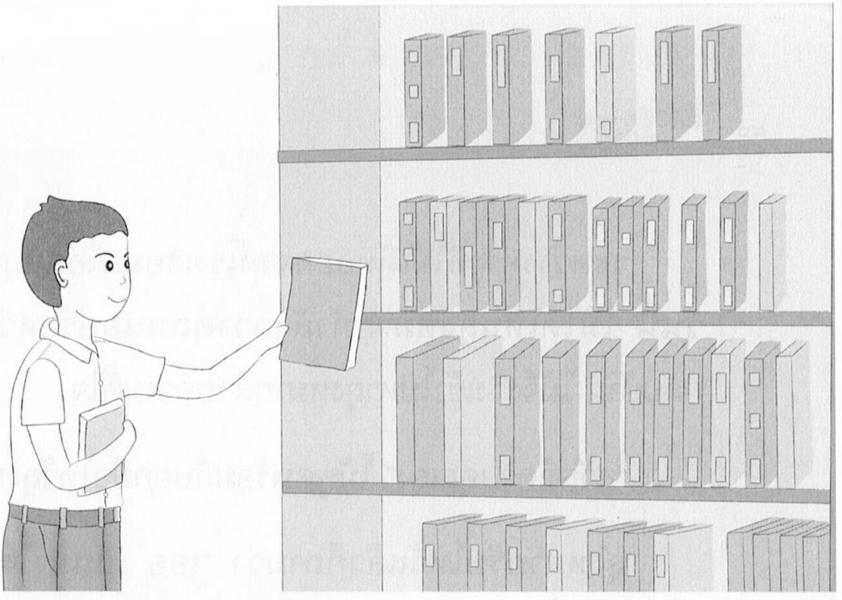
แม่ฟังไม้อธิบายพร้อมกับมองหน้าไม้ โดยไม่พบพิรุธหรืออาการผิดปกติใดๆ หล่อนก็รู้สึกสบายใจ แล้วก็พนมมือขึ้นเหนือศีรษะพร้อมกับกล่าวว่า "สาธุ ขอให้เป็นอย่างนี้ตลอดไปเถิด"

ไม้มองสิ่งที่แม่ทำแล้วเกิดความสงสัยในใจว่า "ทำไมแม่ทำอย่างนี้ล่ะ แปลว่าอะไรหรือนี่"

ตลอดหนึ่งเดือนที่ไม้ไม่ได้พบกับลุงหมาก ไม้ได้พยายามฝึกฝนปฏิบัติตามธรรมะ ๓ ข้ออย่างสม่ำเสมอ ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน โดยไม้แทบไม่ได้ใช้เวลาหลังเลิกเรียนไปรวมกลุ่มกับเพื่อนเล่นเกมในโทรศัพท์มือถือแล้ว เพราะว่าไม้เลือกที่จะรีบกลับบ้านไปช่วยแม่ขายก๋วยเตี๋ยว และหลังจากช่วยแม่ขายก๋วยเตี๋ยวเสร็จแล้ว ไม้ก็ช่วยดูแลน้อง และสอนน้องทำการบ้านทุกวัน นอกจากนี้ ไม้ยังได้สอนให้น้องสวดมนต์ไหว้พระพร้อมกันกับเขาทุกวันอีกด้วย

ไม้เห็นว่าการช่วยเหลือแม่ทำงาน และการช่วยเหลือดูแลน้อง ย่อมถือเป็นการทำความดี และเป็นการพัฒนาตัวเขาเองให้เป็นคนดี รวมทั้งไม้ก็ได้อุทิศบุญกุศลที่เขาทำให้แก่คนอื่นๆ ทุกวันด้วย

ในบางวัน ไม้ก็แบ่งเวลาเข้าห้องสมุดของโรงเรียนหลังเลิกเรียน เพื่อที่จะหาอ่านข้อมูลอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการเขียนเรียงความของตนเอง และไม้ได้เห็นคุณครูต้องเก็บหนังสือที่วางระเกะระกะอยู่บนโต๊ะกลับไปขึ้นชั้นวางหนังสือตามหมวดหมู่ ซึ่งจากเดิมที่ไม้ได้เห็นแล้วก็ไม่ได้ช่วยทำอะไร

แต่หลังจากที่เริ่มฝึกฝนปฏิบัติธรรม ๓ ข้อแล้ว ไม้ก็ช่วยคุณครูเก็บหนังสือที่วางระเกะระกะอยู่บนโต๊ะกลับไปขึ้นชั้นวางหนังสือตามหมวดหมู่

"คุณครูครับ เดี๋ยวผมช่วยเก็บหนังสือกลับขึ้นชั้นวางหนังสือนะครับ" ไม้บอกคุณครู

หลังจากที่ไม้ช่วยคุณครูเก็บหนังสือกลับขึ้นหิ้งหนังสือหมดแล้ว คุณครูมองไม้ด้วยสายตาชื่นชม พร้อมกับบอกกับไม้ว่า "รู้ไหมว่าเธอเป็นนักเรียนในจำนวนไม่กี่คนหรอกนะ ที่อ่านหนังสือในห้องสมุดแล้วจะมาช่วยคุณครูเก็บหนังสือแบบนี้"

ระหว่างทางที่ไม้เดินออกจากโรงเรียนเพื่อกลับบ้านในวันนี้ ไม้ได้เห็นลุงหมากกำลังกวาดถนนอยู่ระหว่างทางกลับบ้าน ไม้จึงวิ่งเข้าไปหาลุงหมากด้วยความดีใจ

"สวัสดีครับคุณลุง" ไม้พูดพร้อมกับยกมือไหว้ลุงหมาก

ลุงหมากรับไหว้แล้วก็ถามว่า "เออ เป็นยังไงบ้างล่ะเราน่ะ ได้ตั้งใจฝึกฝนปฏิบัติธรรมะ ๓ ข้อไหม"

ไม้ตอบว่า "ผมตั้งใจฝึกฝนปฏิบัติอยู่นะครับ แต่ว่าบางทีก็ได้บ้าง บางทีก็ไม่ได้บ้าง"

"มันก็เป็นเรื่องธรรมดาแหละ อะไรที่เราไม่คุ้นเคย มันก็จะยาก และเราก็ต้องใช้เวลา แต่ถ้าเราคุ้นเคยแล้ว มันก็จะง่าย คล้ายๆ กับขี่จักรยานนั่นแหละ ถ้าขี่ไม่เป็น ก็ยาก ถ้าขี่เป็นและขี่บ่อยๆ ก็ง่าย แล้วเอ็งรู้สึกว่าเอ็งมีอะไรดีขึ้นบ้างไหมล่ะ" ลุงหมากถาม

"เอ่อ ผมไม่แน่ใจครับ" ไม้ตอบ

"มีอะไรแตกต่างบ้างไหม อย่างเช่นกับคนรอบข้างเอ็งน่ะ"

ไม้นิ่งเงียบนึกอยู่ครู่หนึ่ง แล้วก็บอกว่า “ผมนึกออกแล้ว คุณครูในห้องสมุดกล่าวชมผมด้วยที่ผมช่วยเก็บหนังสือในห้องสมุดครับ”

ลุงหมากได้ฟังแล้วบอกว่า “ดีนี่ มีอย่างอื่นอีกไหม”

“ผมรู้สึกว่าช่วงที่ผ่านมา แม่ผมจะอารมณ์ดีแล้วไม่ได้ดุหรือทำโทษอะไรผมครับ” ไม้ตอบ

“เออ เห็นไหมว่าสิ่งต่างๆ นั้น มันเป็นไปตามเหตุปัจจัย ถ้าเราสร้างเหตุปัจจัยที่ดีแล้ว เราก็ย่อมจะได้รับผลที่ดี แต่ถ้าเราสร้างเหตุปัจจัยที่ไม่ดีแล้ว เราก็ย่อมจะได้รับผลที่ไม่ดี แล้วนอกจากเรื่องนี้แล้ว เอ็งมีเรื่องอื่นที่แตกต่างไปจากเดิมไหม” ลุงหมากถามอีก

ไม้บอกว่า “อ๋อ อีกอย่างหนึ่งคือผมได้ค่าขนมมาโรงเรียนวันละสิบบาท โดยเมื่อก่อนนี้ ตอนเย็นผมจะรวมกลุ่มกับเพื่อนเพื่อเล่นเกมในโทรศัพท์มือถือที่โรงเรียน แล้วก็เอาเงินมารวมกันไปซื้อขนมมาแบ่งกันกิน แต่ช่วงที่ผ่านมานี้ ตอนเย็นผมไม่ได้อยู่เล่นกับเพื่อนๆ แต่ผมรีบกลับบ้านไปช่วยแม่ขายก๋วยเตี๋ยว ผมเลยประหยัดเงินค่าขนมได้ครับ ที่ผ่านมาหนึ่งเดือนนี้ ผมเก็บเงินได้ร้อยกว่าบาทแล้ว”

“แล้วที่ผ่านมานี้ เอ็งตั้งใจถือศีลได้อย่างเข้มแข็งไหม” ลุงหมากถาม

“ครับ” ไม้ตอบโดยมีสีหน้าหนักแน่น

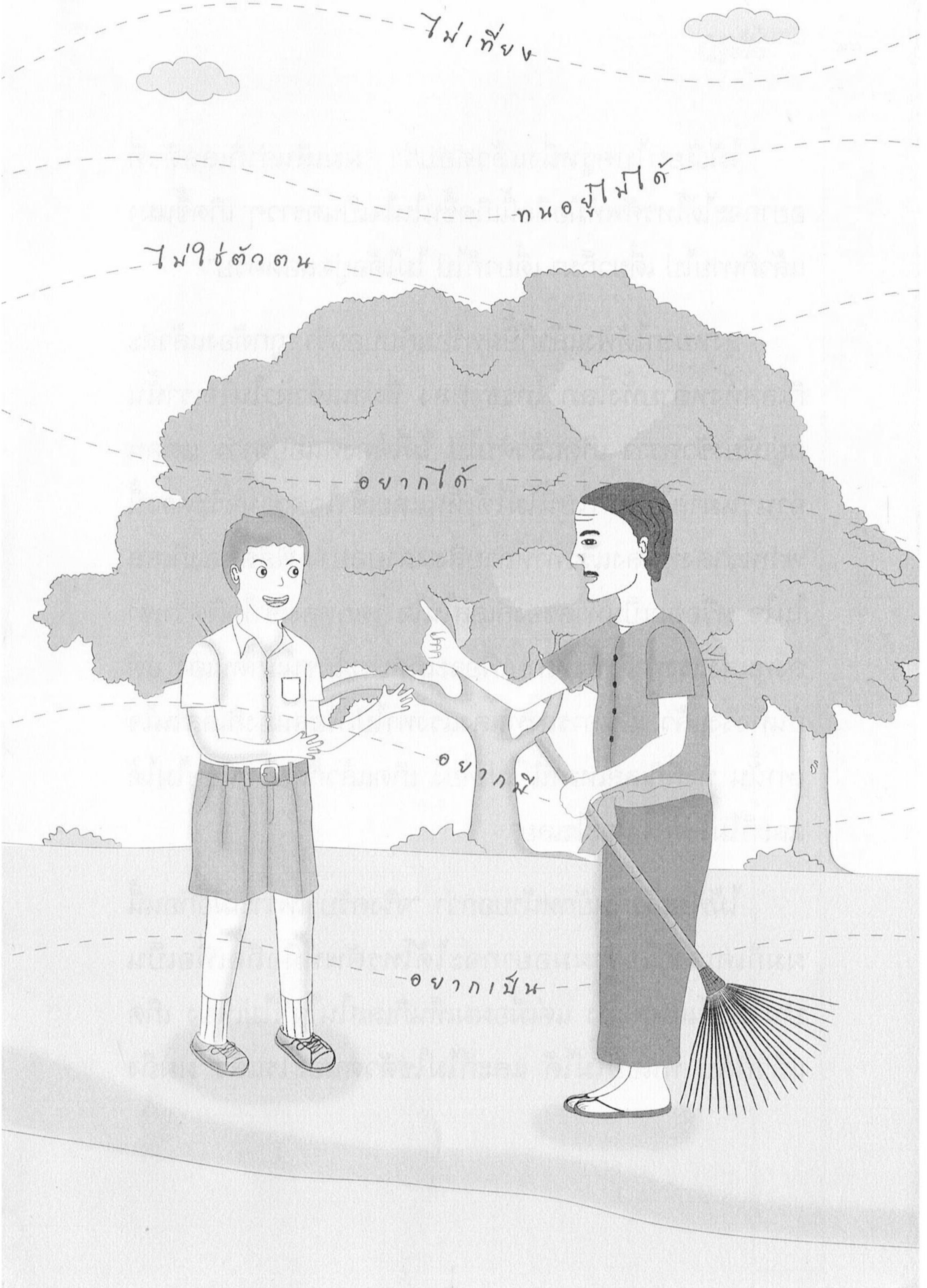
“แล้วเอ็งก็ตั้งใจทำบุญกุศลในทางต่างๆ ตามบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ด้วยใช่ไหม”

“ครับ โดยเฉพาะเรื่องประพฤติตนอ่อนน้อม และเรื่องขวนขวายรับใช้นี้ผมได้ทำเยอะเลยครับ และเมื่อทำบุญกุศลแล้ว ผมก็จะอุทิศบุญกุศลให้ผู้อื่นด้วยครับ” ไม้ตอบโดยมีสีหน้าหนักแน่นเช่นกัน

“แล้วเอ็งได้หมั่นสวดมนต์ไหว้พระทุกวันด้วยไหม”

“ได้ทำครับ และผมสอนให้น้องผมสวดมนต์ไหว้พระพร้อมกันด้วย” ไม้ตอบ

ลุงหมากพยักหน้าด้วยความพึงพอใจแล้วถามต่อไปอีกว่า “แล้วเอ็งได้ฝึกมีสติรู้ทันกายใจตนเอง และเห็นสิ่งทั้งหลายที่ผ่านมาในใจนั้น ไม่เที่ยง ทนอยู่ไม่ได้ และไม่ใช่ตัวตนไหม”

ไม่เที่ยง
ทนอยู่ไม่ได้
ไม่ใช่ตัวตน
อยากได้
อยากมี
อยากเป็น

ไม้เงียบไปครู่หนึ่งแล้วตอบว่า "ผมเห็นว่ากิเลสตัวที่อยากจะได้โทรศัพท์มือถือนี้เกิดขึ้นในใจเป็นคราวๆ เกิดขึ้นมาแล้วก็หายไป เดี๋ยวก็มา เดี๋ยวก็ไป ไม่ได้อยู่ตลอดครับ"

ลุงหมากได้ฟังแล้วก็ยิ้มพร้อมกับบอกว่า "ถูกต้องแล้วล่ะ กิเลสทั้งหลายทั้งโลภ โกรธ หลง ที่ผ่านเข้ามาในใจเรานั้นอยู่เพียงชั่วคราว เกิดแล้วดับไป ไม่ได้คงทนอยู่ถาวร แต่คนจำนวนมากในโลกใบนี้ไม่ได้เห็นและเข้าใจความจริงตรงนี้ พวกเขาลงทุนลงแรงทำหลายสิ่งหลายอย่างเพื่อสนองกิเลสในใจ หรือตกเป็นทาสของกิเลสในใจ โดยหลงเข้าใจผิดว่าเขาลงทุนลงแรงทำสิ่งทั้งหลายเพื่อจะเกิดประโยชน์แก่ตนเอง แต่อันที่จริงแล้ว เป็นการลงทุนลงแรงทำไปเพื่อสนองกิเลสในใจเท่านั้น ทั้งที่กิเลสเหล่านี้ ไม่เที่ยง เกิดแล้วก็ดับ ทนอยู่ไม่ได้และก็ไม่ใช่ตัวตนอะไรเลย"

ไม้ฟังแล้วก็พยักหน้าบอกว่า "จริงครับ เพราะเมื่อก่อนนี้ผมก็เคยเข้าใจว่าผมอยากจะได้โทรศัพท์มือถือเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผมเอง แต่เมื่อผมเห็นกิเลสในใจที่ไม่เที่ยง เกิดแล้วก็ดับ ทนอยู่ไม่ได้ และก็ไม่ใช่ตัวตนอะไรแล้ว ผมถึง

เข้าใจว่าที่ผ่านมานั้น ที่ผมต้องการโทรศัพท์มือถือนั้นไม่ใช่เพื่อประโยชน์แก่ผมเอง แต่เพื่อสนองกิเลสที่ผ่านเข้ามาในใจเพียงชั่วคราวเท่านั้น ทั้งๆ ที่โทรศัพท์มือถือก็ไม่ใช่สิ่งจำเป็นกับชีวิตผมเลย”

“อืมม์ แล้วเห็นไหมว่าอะไรเป็นต้นเหตุที่ทำให้เอ็งทุกข์ระหว่าง การที่ไม่มีโทรศัพท์มือถือ กับ การอยากได้โทรศัพท์มือถือ” ลุงหมากถาม

ไม้คิดอยู่ครู่หนึ่งแล้วตอบว่า “การอยากได้โทรศัพท์มือถือครับที่ทำให้ผมทุกข์ เพราะว่าตัวกิเลสคือความอยากที่ผ่านเข้ามาในใจผมนี่แหละ ทำให้ผมทุกข์”

“ใช่แล้วล่ะ ถ้าเป็นคนปกติทั่วๆ ไปที่ไม่ได้สนใจที่จะศึกษาและปฏิบัติธรรมแล้ว เขาก็จะมีความรู้สึกหรือเข้าใจว่าเวลามีความอยากใดๆ เกิดขึ้นแล้วไม่สามารถสนองความอยากได้ จะทำให้เขาเป็นทุกข์ใจ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือความไม่สมอยากทำให้เขาเป็นทุกข์ใจ

แต่เมื่อเราเริ่มศึกษาและปฏิบัติธรรมแล้ว เราก็จะเกิดความรู้ความเข้าใจใหม่ว่าจริงๆ แล้วสิ่งที่ทำให้เราเป็นทุกข์นั้นไม่ใช่ความไม่สมอยากหรอก แต่กิเลสคือความอยากนี่แหละที่ทำให้เราเป็นทุกข์ใจ ฉะนั้นแล้ว หากเราไม่โดนความอยากมาครอบงำใจแล้ว เราก็จะไม่ทุกข์ใจ และไม่ต้องไปดิ้นรนทำอะไรที่ไม่เป็นประโยชน์ หรือไปเบียดเบียนคนอื่น ไปโกงคนอื่น ไปทำร้ายคนอื่น เพียงเพื่อจะสนองกิเลสคือความอยากในใจ ทั้งที่กิเลสเหล่านี้ก็ไม่ใช่ตัวตนอะไรเสียหน่อย มันเกิดแล้วก็ดับ ผ่านมาเพียงชั่วคราวแล้วก็ผ่านไป เหมือนสายลมพัดผ่านเท่านั้น" ลุงหมากอธิบายเพิ่มเติม

"หมายความว่าความอยากทุกตัวไม่ดี และเราไม่ควรทำตามหรือเปล่าครับ" ไม้ถาม

ลุงหมากตอบว่า "ไม่ใช่อย่างนั้น เรารู้ทันความอยากที่ผ่านเข้ามาในใจแล้ว เราไม่โดนความอยากเข้าครอบงำ เราก็

พิจารณาด้วยสติปัญญาและเหตุผลว่ามันเป็นสิ่งที่ควรทำไหม อย่างถ้าเราอยากจะไปอ่านหนังสือเตรียมสอบ อย่างนี้ก็ควรทำ หรือเมื่อถึงเวลามื้ออาหาร และเราหิวอยากกินข้าว อย่างนี้ก็ควรกิน แต่ถ้าครอบครัวเอ็งก็ยากจนอยู่แล้ว และเอ็งอยากจะซื้อโทรศัพท์มือถือ ซึ่งไม่ได้มีประโยชน์อะไรกับเอ็ง และมีแต่ทำให้เสียเงินหรือเสียประโยชน์ อย่างนี้ก็ไม่ควรซื้อ กล่าวคือเราพึงใช้สติปัญญาพิจารณาว่าอะไรควรหรือไม่ควร

แต่ไม่ว่าจะควรหรือไม่ควรก็ตาม เอ็งก็จะเห็นได้ว่าความอยากทั้งหลายนั้นเกิดแล้วดับ ผ่านมาและผ่านไป ไม่ใช่ตัวตน เอ็งก็จะไม่ถูกความอยากนั้นครอบงำใจ และไม่ต้องตกเป็นทาสของความอยากนั้น เหมือนอย่างบางคนอยากรวย ก็พยายามทุกวิถีทางเพื่อที่จะได้มีเงินทองเยอะๆ อาจจะไปโกงเขา ไปเบียดเบียนเขา ไปหลงทำกรรมชั่วมากมายตลอดชีวิต ก็เพราะตกเป็นทาสของความอยากตลอดชีวิต โดยที่ไม่รู้ตัวว่ากำลังเป็นทาส”

ไม้ยกมือไหว้ลาลุงหมาก พร้อมกับบอกลุงหมากว่า “ขอบคุณครับคุณลุง ผมต้องรีบกลับไปช่วยแม่ขายก๋วยเตี๋ยวครับ ผมจะตั้งใจปฏิบัติธรรมะ ๓ ข้อต่อไปครับ”

875484
48
013
904
284
646904
646906

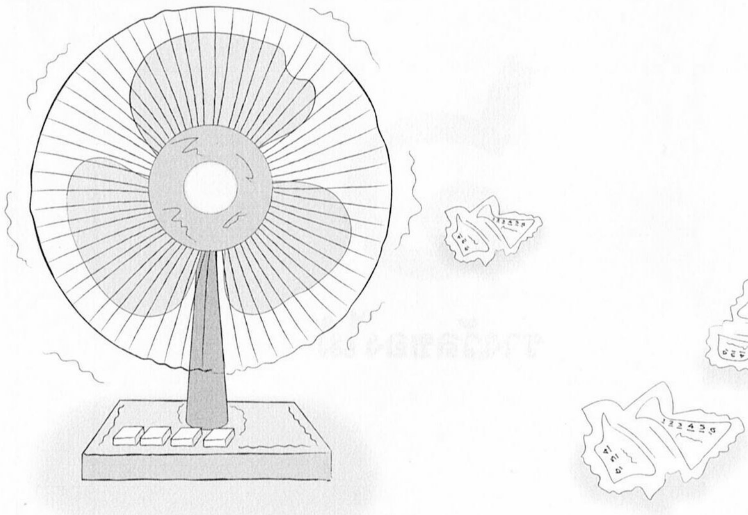
๖

รางวัลของไม้

หลังจากลาลุงหมากแล้ว ไม้ได้ช่วยแม่ขายก๋วยเตี๋ยวเสร็จแล้ว ก็พาน้องชายอาบน้ำ กินข้าว และดูแลให้น้องชายทำการบ้านและเข้านอนแล้ว ไม้ก็รีบมาทำการบ้านของตัวเอง

ในระหว่างนั้น ไม้เห็นแม่หยิบใบเรียงเบอร์ขึ้นมาตรวจลอตเตอรี่ที่แม่ได้ซื้อไว้ โดยแม่ได้ตรวจอยู่ครู่หนึ่ง แล้วก็บ่นออกมาอย่างหงุดหงิดว่า “โอ้ย ทำไมมันถึงได้ถูกยากถูกเย็นอย่างนี้นะ คนเรามันไม่รวยบ้างก็แล้วไป”

แม่ของไม้บ่นแล้วก็หันมาพบว่าไม้กำลังจ้องมองเธออยู่ เธอจึงกล่าวกับไม้อย่างอารมณ์เสียว่า “อะไรอีกล่ะ รีบทำการบ้านของแกให้เสร็จแล้วรีบเข้านอนได้แล้ว คนกำลังเสียเงินและกำลังหงุดหงิดเข้าใจไหม อย่ามาทำให้โมโหมากขึ้นกว่านี้”

ไม้ได้ยินแล้วก็นั่งนิ่งเงียบอยู่ ในระหว่างนั้น พัดลมเครื่องเดียวในบ้านที่เก่ามากแล้วก็หยุดหมุน โดยแสดงอาการเสียอีกแล้ว ไม้จึงมองไปที่พัดลมเครื่องนั้น

แม่ของไม้เห็นไม้มองไปที่พัดลมแล้ว ก็บอกไม้ว่า "เออไม่ต้องพูดอะไรหรอก เดี๋ยวรอฉันถูกหวยรางวัลที่หนึ่งแล้วฉันจะซื้อพัดลมให้พวกแก ๑๐ เครื่องเลย ตอนนี้แกรีบทำการบ้านให้เสร็จ แล้วรีบนอนได้แล้ว"

ไม้นิ่งเงียบคิดอยู่ครู่หนึ่ง แล้วก็เดินไปหยิบเงินในกล่องดินสอที่เขาเก็บสะสมไว้ในช่วงหนึ่งเดือนที่ผ่านมานี้ ได้ประมาณร้อยกว่าบาทแล้วก็ถือเงินจำนวนดังกล่าวไปยื่นให้แม่

แม่ของไม้เห็นไม้ถือเงินจำนวนดังกล่าวมายื่นให้ตนเอง แล้ว ก็ถามด้วยอาการหงุดหงิดว่า “อะไรของแก นี่แกไปเอาเงินใครเขามาล่ะ แกอย่ามาสร้างเรื่องเดือดร้อนอะไรให้ฉันนะ”

ไม้บอกกับแม่ว่า “ในหนึ่งเดือนที่ผ่านมา ผมเก็บสะสมค่าขนมไว้ได้ร้อยกว่าบาท ผมจะขอฝากเงินนี้ไว้ที่คุณแม่ครับ ผมจะพยายามเก็บให้ได้ครบห้าร้อยบาท แล้วคุณแม่จะได้นำเงินนี้ไปซื้อพัดลมเครื่องใหม่ให้พวกเราครับ”

แม่ของไม้ได้ฟังไม้พูดดังกล่าวแล้วก็บอกว่า “ฉันไม่ต้องใช้เงินที่แกเก็บนี้หรอก เดี๋ยวฉันถูกรางวัลที่หนึ่งเมื่อไหร่ ฉันจะซื้อพัดลมเครื่องใหม่ให้พวกแกเอง แล้วพวกแกก็จะมีความสุข”

ไม้ได้ฟังแม่พูดดังกล่าวแล้ว เขายืนนิ่ง น้ำตาเขาเริ่มไหลออกจากดวงตา พร้อมกับบอกแม่ว่า “แม่ครับ สิ่งที่ผมต้องการและเป็นความสุขของผมก็เพียงแค่ผมอยากจะเห็นพวกเรามีพัดลมใช้ และได้เห็นแม่อารมณ์ดี ผมก็มีความสุขแล้ว ผมไม่ได้ต้องการให้แม่ถูกรางวัลที่หนึ่ง และแม่ก็ไม่ได้จำเป็นจะต้องถูกรางวัลที่หนึ่งเพื่อที่จะทำให้ผมมีความสุขหรอกครับ”

แม่ของไม้ได้ฟังไม้พูดเช่นนั้นแล้ว เธอคิดย้อนกลับไปว่าเดิมทีเธอซื้อลอตเตอรี่เพราะต้องการจะถูกรางวัล เพื่อจะได้มีเงินมากๆ แล้วทำให้เธอกับลูกมีความสุข แต่ปรากฏว่าการซื้อลอตเตอรี่ของเธอกลับทำให้เธอกับลูกต้องเป็นทุกข์ เพราะเธอต้องสูญเสียเงินไปกับลอตเตอรี่ ทำให้เธอหงุดหงิดกับสิ่งที่เกิดขึ้น และความหงุดหงิดของเธอก็ยังส่งผลทำให้ลูกเดือดร้อนและไม่ได้พัดลมใหม่เพราะเธอนำเงินไปซื้อลอตเตอรี่นั่นเอง แต่ในวันนี้ ลูกของเธอได้แสดงให้เธอเห็นแล้วว่าอันที่จริงแล้วเธอไม่จำเป็นต้องพึ่งพารางวัลลอตเตอรี่ที่เป็นสิ่งลมๆ แล้งๆ เลย เธอกับลูกสามารถมีความสุขในปัจจุบันได้ด้วยตนเองเพียงแค่ใช้ชีวิตตามสมควรอย่างพอเพียง เธอกับลูกก็มีความสุขแล้ว

เธอนิ่งเงียบอยู่พักใหญ่ แล้วน้ำตาก็ทะลักออกจากเบ้าตาของเธอ เธอดึงตัวไม้เข้ามากอด พร้อมกับบอกว่า “ไม้ แม่ขอโทษ ... แม่คิดผิดมาโดยตลอดว่าจะต้องพยายามเล่นหวยให้ถูกรางวัลที่หนึ่ง เพื่อที่จะมีเงินเยอะๆ แล้วจะสามารถทำให้ลูกๆ มีความสุขได้ แต่แม่เพิ่งรู้สึกตัวและเข้าใจว่าพวกเราสามารถมีความสุขในชีวิตพวกเราได้ โดยไม่จำเป็นต้องถูก

รางวัลที่หนึ่งเลย ที่ผ่านมานั้น แม่มัวแต่ฝันลมๆ แล้งๆ และทำผิดมาโดยตลอด”

ไม้ฟังอย่างนิ่งเงียบ น้ำตาไหล และกอดแม่ของเขาเช่นกัน

“ต่อไปนี้แม่จะเลิกเล่นหวยแล้ว และพวกเราจะมาช่วยกันเก็บเงินซื้อพัดลมเครื่องใหม่ด้วยกันนะ” แม่ของไม้บอกกับไม้

เวลาผ่านไปอีก ๒ เดือน ในเช้าวันหนึ่งขณะที่ไม้กำลังเดินจากบ้านเพื่อไปโรงเรียน ไม้ได้พบกับลุงหมากที่กำลังยืนกวาดถนนอยู่ในระหว่างทาง ไม้จึงเข้าไปไหว้สวัสดีลุงหมาก

ลุงหมากยิ้มพร้อมกับรับไหว้ แล้วถามไม้ว่า “เป็นยังไงบ้าง เขียนเรียงความที่จะส่งเข้าประกวดเสร็จแล้วหรือยัง”

ไม้ตอบว่า “เขียนเสร็จแล้วครับ ผมส่งเรียงความไปตั้งแต่เมื่อสัปดาห์ก่อนแล้วครับ”

ลุงหมากถามต่อไปว่า “แล้วคิดว่าจะมีโอกาสได้รางวัลในการประกวดไหมล่ะ”

ไม้ยิ้มแล้วตอบว่า "ไม่สำคัญหรอกครับ ผมได้รางวัลมาเรียบร้อยแล้ว"

ลุงหมากได้ยินแล้วไม่กล่าวอะไร แต่เลิกคิ้วขึ้นเล็กน้อยในทำนองสงสัย

ไม้เห็นดังนั้นแล้วก็กล่าวต่อไปว่า "ผมเข้าใจแล้วครับที่ลุงบอกว่าธรรมะคือคุณากร คือบ่อเกิดแห่งความดี หรือที่รวมแห่งความดีนั้นเป็นอย่างไร รางวัลที่ผมได้รับจากการมีธรรมะ โดยการปฏิบัติธรรมะ ๓ ข้อที่ผมได้เรียนจากลุงนั้นเป็นสิ่งดีเลิศและมีคุณค่ามาก โดยจะช่วยให้ผมทำแต่สิ่งที่ดีมีคุณประโยชน์ และป้องกันไม่ให้ผมหลงเดินไปในทางที่ผิดหรือหลงเดินไปในทางที่ตกต่ำ"

ลุงหมากได้ฟังแล้ว ก็พนมมือขึ้นพร้อมกับบอกว่า "สาธุอนุโมทนาด้วยนะ หลานชาย"

"ผมขอตัวไปโรงเรียนก่อนนะครับ ขอบคุณคุณลุงมากครับ" ไม้ยกมือไหว้ลาคุณลุงหมาก โดยการไหว้ลุงหมากในคราวนี้แตกต่างจากการไหว้ลุงหมากในคราวแรกอย่างสิ้นเชิง เพราะการไหว้ของไม้ในคราวนี้ได้เต็มไปด้วยความรู้สึกขอบคุณและสำนึกในความเอื้อเฟื้อของลุงหมากที่ได้สอนสิ่งดีๆ ให้แก่เขา

ธรรมะคือบ่อเกิดแห่งความ
ธรรมะคือคุณากร

ลุงหมากรับไหว้พร้อมกับบอกว่า “ที่สำคัญคืออย่าลืมขอบคุณพระพุทธเจ้านะ ท่านเป็นครูคนแรกที่สั่งสอนธรรมะเหล่านี้ และได้มีการสืบทอดต่อกันมาจนถึงพวกเรา”

ไม้พยักหน้ารับพร้อมกับกล่าว “ครับ” แล้วเขาก็เดินต่อไปเพื่อมุ่งไปโรงเรียน ในใจของไม้ขณะนั้น เขารู้สึกว่าตนเองจะได้รับรางวัลในการประกวดเขียนเรียงความหรือไม่นั้นไม่สำคัญอะไร เพราะเมื่อไม่นานมานี้ เขาได้รางวัลอื่นมาแล้ว คือ ครอบครัวเขาได้ซื้อพัดลมเครื่องใหม่ เขาและน้องชายได้คุณแม่คนเดิมที่อารมณ์ดีและใจดีกว่าเดิม และที่สำคัญคือทุกคนในครอบครัวเขามีความสุขมากขึ้นกว่าเดิมอย่างมาก และได้รางวัลที่สำคัญที่สุด ก็คือเขาได้รู้อย่างแท้จริงแล้วว่าเขาจะโตขึ้นเป็นคนดีในชีวิตจริงได้อย่างไร ซึ่งสำหรับเขาแล้วสิ่งเขาได้เรียนรู้หรือธรรมะที่เขาได้มานี้ เป็นรางวัลที่มีคุณค่าสำหรับของชีวิตเขาอย่างมากมาย

- จบ -

กิเลสทั้งหลายทั้งโลภ โกรธ หลง ที่ผ่านเข้ามาในใจเรานั้น
อยู่เพียงชั่วคราว เกิดแล้วดับไป ไม่ได้คงทนอยู่ถาวร
แต่คนจำนวนมากในโลกใบนี้ไม่ได้เห็นและเข้าใจความจริงตรงนี้
พวกเขาลงทุนลงแรงทำหลายสิ่งหลายอย่างเพื่อสนองกิเลสในใจ
หรือตกเป็นทาสของกิเลสในใจ โดยหลงเข้าใจผิดว่า
เขาลงทุนลงแรงทำสิ่งทั้งหลายเพื่อจะเกิดประโยชน์แก่ตนเอง
แต่อันที่จริงแล้ว เป็นการลงทุนลงแรงทำไปเพื่อสนองกิเลสในใจเท่านั้น
ทั้งที่กิเลสเหล่านี้ ไม่เที่ยง เกิดแล้วก็ดับ ทนอยู่ไม่ได้
และก็ไม่ใช่ตัวตนอะไรเลย

รางวัลของใบไม้

เรื่องโดย ฤทธิชัย งดงาม